

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879

MAIŠTAS RUMUNIJOS DIDĖJA, VEJA KARALIŲ

SUDARYTAS MINISTERIŲ KABINETAS
SOSTUI GELBĖTI

Sustabdytas judėjimas ir pliekiami vokiečiai visoje Rumunijoje

Vakar karalius Karolis išvengė mirties, bet tatau rumunų padėties nei kiek nepagerino. Visame krašte neramumai tęsiasi ir karalius yra bejėgis tvarką padaryti.

Atsakančių karaliaus klausyti generalų skaičius didėja. Trys rumunų armijos korpusai sukilo prieš karalių ir atsisakė apeisti Transilvaniją. Juos palaiko didelis valstiečių skaičius.

Geležinės gvardijos šalininkai bandė pašalinti karalių nuo sosto ir pasodinti jo giminietį Mikalojų. Rumunų fašistams tai nepasisekė padaryti vakar, bet jie neatsisakė nuo savo plano. Sostinėje stovinėjos kariuomenės dalis taip pat reikalauja pakeisti karalių. Karolis tai sužinojo ir įsakė areštuoti 4 generolus.

Rumunų policija, kuri ligi šiam metui buvo ištikimiausia karaliaus parama, nieko negali jam dabar padėti, nes geležinkeliečiai sustreikavo ir sutrukė susisiekimo priemones. Mieste patuliuoja dideli kariuomenės būriai, bet niekas nežino ar ji yra ištikima karaliui. Karolis užsibarikadavo savo pilį ir nedrįsta pasirodyti.

Timisioare, Brasove, Cluj, Bukareste ir kitose vietose rumunai išdaužė vokiečių ir italų konsulatus. Naciai ir italai turi slapstytis, nes minia juos gali nulinčiuoti.

Karaliaus priešininkai pačiame Bukareste bandė pagrobti radijaus siunčiamąją stotį ir telefonų centrą. Vykio didelis susirėmimas. Kareiviai kulkosvaidžiais nuvyjo maištininkus.

Fašistinis ministras pirmininkas Gigurtu, negalėdamas įvesti tvarkos, atsisitardino. Karalius pakvietė generolą Antonescu sudaryti naują kabinetą, bet nėra žinių ar jam pasiseks patenkinti karaliaus norai. Karalius prašo generolą išgelbėti kraštą nuo neramumų ir, aišku, apginti jo sostą.

Visi bijo, kad neramumais nepasinaudotų vokiečiai su rusais ir galutinai nelikviduotų rumunų valstybės.

Karalius nepabėgo

LONDONAS, Anglija, rugs. 4 d. — Vakar Anglijos karalius suteikė kelis Viktorijos kryžius anglų karininkams. Du kryžius davė jurininkams už parodytą drąsą ir vieną lakunui. Be to, išdalino apie 300 žemesniųjų pasižymėjimo ženklų. Ceremonijų metu atskrido vokiečių orlaiviai ir buvo duotas aliarmas. Karalius atsisakė eiti į požiūmą, bet tęsė toliau karišką ceremoniją. Vokiečių radijas ir visa spauda skelbė, kad Anglijos karalius pabėgo iš Londono dėl nuolatinių vokiečių bombardavimo. Vokiečių išmisiai nepasitvirtino.

Naciams nepatinka Amerikos sutartis

BERLYNAS, Vokietija, rugs. 4 d. — Pradžioje vokiečių spauda tylėjo apie naujas Amerikos karo bazes ir apie laivų perleidimą, bet šandien sako, kad britų imperijos galas jau artėja. Jeigu Anglijai skubiai buvo reikalingi seni Amerikos laivai, sako, tai netrukus vokiečiams pasiseks visiškai palaužti anglius. Vienintėliai kurie laimėjo, tai amerikiečiai. Už senus karo laivus ir be jokio šuvis gavo geriausias karo bazes Amerikoje. Galutiną žodį apie šias bazes vokiečių vyriausybė mano vėliau tarti.

Chicagai ir apylinkėse federalio oro biuras šiai dienai pranašauja:

Giedra, be pakaity. Saulė teka 6:18 v. r., leidžiasi 7:19 v. v.

Petain bijo savųjų

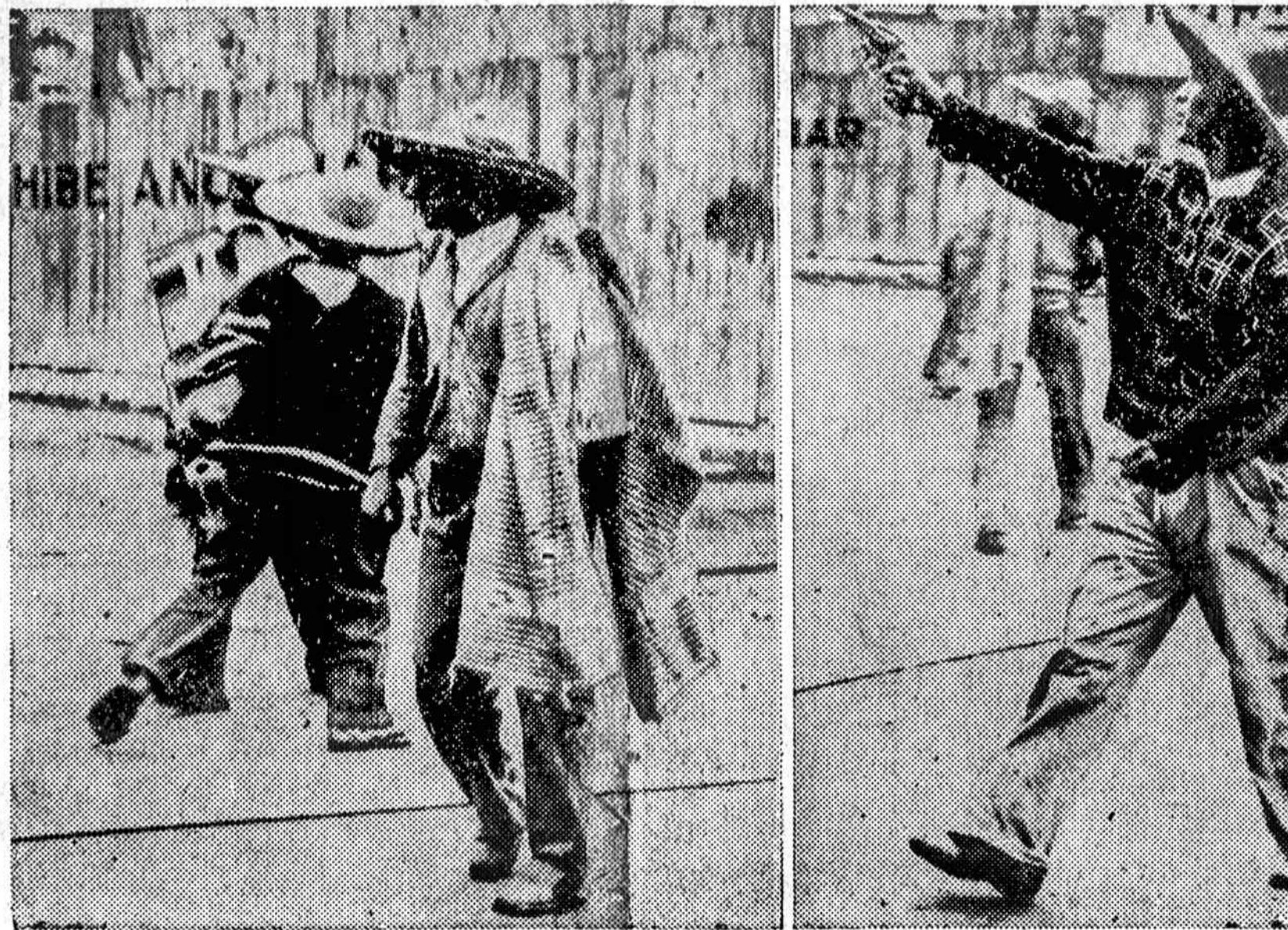
VICHY, Francuzija, rugs. 4 d. — Petain vyriausybė nutarė steigti koncentracijos stovyklas "pavojingiesiems francuzams". Ligi šiam metui francuzų koncentracijos stovyklose buvo laikomi tik užsieniškiai ir karo belaisviai. Petain vyriausybė, negalėdama įvesti tvarkos neokupuotoj Francuzijoje ir neturėdama už ką teisti nenusiakaltus francuzus, nutarė vyriausybei neįteikimus asmenis pasiųsti į stovyklas. Policijos prefektai galės nutarti ką padėti stovyklon.

Kovoja naujais orlaiviais

ROMA, Italija, rugs. 4 d. — Italų karo vyriausybė praneša, kad mažyčiai italų nauji bombonešiai padarė didelių nuostolių keliems britų laivams. Nauji orlaiviai yra labai maži ir labai judrūs. Sunku į juos pataikyti. Italai pataikė vienam dideliam karo laivui, sužeidė didelį orlaiviams vežti laivą ir vieną naikintuvą. Anglai labai smarkiai atsisakė, bet negalėjo pataikyti naujiems lėktuvams. Kovos vyko netoli Maltos salos, Tarpžemių juroje.

Braziliečių norai

RIO DE ŽANEIRO, Brazilija, rugs. 4 d. — Brazilijos užsienio reikalų ministras, kalbėdamas apie karo bazių perleidimą Amerikai, pareiškė, kad naujomis karo bazėmis galės naudotis ir kitos pietų Amerikos vyriausybės. Panamerikos konferencijoje yra nutarimas, kuris sako, kad visos Amerikos valstybės gali naudotis Amerikoje esančiomis karo bazėmis.

MEKSIKOS MIESTAS. — Meksikos valstiečiai, kurie remia Camacho į prezidentus, susišaudė su opozicionieriais. Liko sužeista 17 žmonių.

Laivai plaukia Kanadon

OTTAWA, Kanada, rugs. 4 d. — Karo sluoksniai praneša, kad 50 Amerikos laivų, kuriuos Rooseveltas nutarė perduoti anglams, amerikiečių bus nuplūdyti į Kanadą ir ten perduoti naujiems laivų savininkams. Jau pradėti pasiruošiamieji darbai. Kanadoj yra pakankamas jurininkų skaičius, kuris galės perimti pirmą laivų partiją. Turima žinių, kad anglų jurininkai jau yra pakeičiami į Kanadą perimti kitus. Visą Kanados spauda labai džiaugsmingai sutiko Amerikos ir Anglijos padarytą sutartį karo bazėms steigti ir karo laivams perleisti.

Petain pralaimi plebiscitą

PAPEETE, Tahiti, francuzų kolonija, rugs. 4 d. — Pranešama, kad Tahiti savivaldybės organai pravedė plebiscitą labai svarbiais salos gyvenimo reikalais. Gyventojai turėjo nutarti ar jie ir toliau klausys vokiečiams palankios Petain vyriausybės ar jie prisidės prie gen. de Gaulle Komiteto, kuris veda karą prieš vokiečius. 5,251 gyventojas pasisakė už de Gaulle ir tik 18 už Petain. Tahiti salos tokiu būdu atsisakė klausyti Petain. Kitose salose vedami plebiscitai ir manoma, kad jos taip pat atsisakys klausyti Hitlerio valią pildančio maršalo.

Duonai kortelės

STOCKHOLMAS, Švedija, rugs. 4 d. — Švedų visuomenė labai nustebo, kai sužinojo apie duonos kortelės, kurias vyriausybė turi paruošusi. Ligi šiam metui atrodė, jog švedijoj bus pakankamai duonos, bet taip nėra. Šių metų švedų derlius buvo labai blogas, įvežti yra didelių sunkumų, todėl nutarta duoną ekonomizuoti. Vyriausybė paskelbė, kad kortelės įvedamos tikrai keturioms dienoms ir bandymui, bet visi žino kuo visa tai kvepia.

Kovos Vokietijoje

BERLYNAS, Vokietija, rugs. 4 d. — Anglų orlaivių eskadrilė, kuri skrido į Berlyną, vokiečių buvo sulaikyta. Anglų orlaiviai buvo priversti kautis su vokiškais lėktuvais ir tik tada maža anglų aviacijos dalis galėjo pasiekti Berlyną. Apsigynimui vokiečiai pirmą kartą pasiuntė orlaivius. Ligi šiam metui vokiečiai gynėsi vien tik priešlėktuvinėmis patrankomis. Vokiečiai skelbia, kad jiems pavyko numušti 4 anglų lėktuvus. Anglai padarė labai mažus nuostolius Berlyne. Visi Berlyno gyventojai buvo priversti praleisti pusrutulio valandos slėpynėse.

Šveicarai susirupinę

BERNAS, Šveicarija, rugs. 4 d. — Vokiečių spauda smarkiai puola šveicarų dėl silpnos neutralumo. Anglai nekrepia jokių dėsnių į šveicarų vyriausybės protestus, bet skrenda per šveicarų teritoriją Italijos ir Vokietijos bombarduotai. Šveicarų vyriausybė nutarė sustiprinti priešlėktuvinę apsaugą ir įtaisyti jas kalnų aukštumose. Vakar vakare šveicarai šaudė į 20 anglų orlaivų, kurie grįžo iš Italijos. Vokiečiai nepatenkinti kodėl ligi šiam metui šveicarai nenušovė nei vieno orlaivio. Tiek jų daug perskrido Šveicariją.

Naujos mobilizacijos

MASKVA, Rusija, rugs. 4 d. — Sovietų karo komisaras Timošenko šandien paskelbė mobilizaciją dviem naujiems vyru šaukimams. Sovietų laikraščiai rašo, kad gyvename labai neramų laikotarpį ir raudonoji armija bei laivynas reikalingas naujų sustiprinimų. Matyt sovietų vyriausybė turi naujus agresyvinus planus, jeigu didina savo kariuomenę. Su vokiečiais gerai sugyvena ir valdžia skelbia, kad su nacių rušais nekariaus. Kyla klausimas kuriam tikslui stiprina kariuomenę.

Francuzų lakunai bėga

ALGECIRAS, Ispanija, rugs. 4 d. — Vakar Gibraltarą atskrido šeši francuzų lakunai, kuriems buvo įsakta skristi į Francuziją. Šandien nuo francuzų pabėgusių lakunų skaičius pasiekė 19. Lakunai atskrido su kariškais lėktuvais. Kai kurie jų atvežė sunkius bombonešius. Lakunai pareiškė, kad jiems buvo įsakta skristi į Francuziją. Jie žinojo, kad orlaiviai bus atiduodami naciams. Aviacijos karininkai priešinosi šiam Petain nutarimui, bet senų generolų grupė neklausė jų balso. Aviacijos karininkai nutarė persikristi pas britus ir tęsti karą.

Sovietų maršalų žibučiai

MASKVA, Rusija, rugs. 4 d. — Vyriausias sovietas šandien nutarė raudonosios armijos maršalams pagaminti daimantinius žibučius, kad jie geriau galėtų skirtis nuo paprastų generolų ir pulkininkų. Penkiakampė maršalo žvaigždė bus pagražinta mažesniais auksinėmis žvaigždėmis, o šiose bus įdėtos trijų karatų daimantas. Dabar sovietų armija turi penkis maršalus. Vieton sušaudytą maršalą paskirti nauji. Vieton Tuchačevskio, maršalo padarytas Timošenko; vieton Blucherio, paskirtas Kulik ir vieton Jegorovo, paskirtas Šapošnikov.

Anglai gerai ginasi

LONDONAS, Anglija, rugs. 4 d. — Trys didelės vokiečių orlaivių eskadros bandė pasiekti Londoną, bet visos buvo atmuštos. 40 orlaivių eskadra bandė bombarduoti Essex, bet ir ši buvo priversta grįžti, išmesdama savo bombas vandenį. Vokiečiams pavyko išmesti bombas kai kuriuose pakraščiuose kaimeliuose ir sugriauti civilinių gyventojų namus. Iš viso vakar nuostoliai padaryti maži.

VĖLESNIEJI PRANEŠIMAI

- Anglai vakar numušė 41 vokiečių orlaivį. Anglai neteko 5 lėktuvų.
- Italų submarinas paleido torpedą į britų laivą Avocetą, bet nepataikė. Anglas atsisakė ir italas panėrė.
- Anglai sugriovė vieną Berlyno elektros fabriką. Dalis miesto be šviesos.
- Maskva pasirašė prekybos sutartį su Vengrijos vyriausybe.
- Atsistatydino olandų ministras pirmininkas Geer. Jo vietą užima teisingumo ministras Gerbrandy.
- Vokiečių karo jėgos, kurios vyksta Rumunijon, jau randasi Vengrijoje.
- Dalis Anglijai duotų laivų jau išplaukė į Kanadą.
- Cordell Hull perspėjo japonus nesiųsti savo kariuomenės per Indokiniją.
- Amerika seka japonų kariuomenės judėjimą ir priešinasi cildų arba francuzų kolonijų okupacijai.
- Kncx veda derybas karo bazėms steigti Pacifiko vandenyną. Kalbama apie Galapagos ir Kokos salas.
- Neokupuotos ir okupuotos Francuzijos sienos visiškai uždarytos. Įsakmya uždaryti davė vokiečių karo sluoksniai.
- Franko uždarė ispanų ir Petain Francuzijos sienas praėitį savaitę.
- Rumunijoje vyksta generolų pasitarimas. Suskrido orlaiviai ir tarsis dėl rumunų valstybės reikalų.
- Japonų vyriausybė areštavo Japonijos katalikų lyderį.
- Britai nuskandino italų submariną, kuris bombardavo jų laivą Atlantiuke.
- Almazano šalininkai Meksikoj išleido atsisaukimą, kuriame kviečia visus prie ginklų.
- Durango provincijoj, Meksikoj, jau prasidėjo kovos tarp Almazan šalininkų ir vyriausybės policijos.

—SUGRIAUSIU ANGLIJOS MIESTUS,—
rėkė Hitleris, ramindamas vokiečius

Vakar Hitleris išdrožė labai karingą kalbą. Berlyne, Sporto rumuose susirinkusiems vokiečiams jis prižadėjo padaryti galą Anglijai. Pati svarbiausioji tema buvo anglų bombardavimai naktį. Matyt, anglų lakunai daro vokiečiams labai didelius nuostolius ir nacių fiurerį net ekstazėn stumia. Tai bejeigiškumo pažymys. Hitleris buvo labai susijaudinęs. Tarp kitko jis pasakė:

— Jeigu anglų karo aviacija ir toliau kiekvieną naktį bombarduos vokiečių miestus, tai aš įsakysiu su žeme suliginti visus Anglijos miestus ir miestelius. Anglai tyčiojasi iš mus ir kviečia pradėti invaziją. Gerai, ilgai jiems neteks laukti, aš atvyksiu. Aš esu vienintelis žmogus, kuris nustatys kada pradėti puolimus. Aš esu vienintėlis žmogus, kuris parinks dieną britų imperijos likvidavimui. Čemberlainas pasiruošė trijų metų karui, aš įsakiau maršalui Goering pasiruošti penkių metų karui. Jeigu anglai gali išmesti du ar tris tukstančius kilogramų bombų, tai mes galim išmesti 150,000, 180,000, 200,000. Jeigu jie puola mūsų miestus, tai mes jų miestus suliginsime su žeme. Aš padarysiu galą šiems nakties piratams, kurie vokiečiams neduoda ramumo. Valanda artėja, kada vienam iš dviejų ateis galas. Aš jums užtikrinu, kad pribagta bus britų imperija.

Indokinija blokuota

SANCHAJUS, Kinija, rugs. 4 d. — Japonų karo cenzura neleidžia visiškai kalbėti apie padėtį Indokinijoj. Japonų karo laivai prartėjo prie Haiphong ir neleidžia kitų valstybių laivams artėti prie minimo uosto. Azijos vandenį saugojas Suvienytų Valstybių administras Hart nelauktai atvyko į Sanchajų. Jis nori įvykdyti seką iš arti, kad laiku galėtų pasirošti. Jis pareiškė, kad Azijoje ir Indokinijoj padėtis labai rimta ir nori pats dalykus tirti ir būti jų liudininku. Pasakojama, kad Petain vyriausybė atmetė japonų ultimatumą ir todėl japonai pasiruošė blokadai.

Kiniečiai tęsia karą

PEKINAS, Kinija, rugs. 4 d. — Vakar visą dieną buvo sustabdytas traukinių judėjimas ir telegrafas. Kiniečių partizanai, veikiantieji japonų armijos užnugarį, išardė ilgą geležinkelio liniją ir nutraukė telegrafo susisiekimą. Japonų armija yra bejėgė kovoti prieš partizanų būrius.

Ispanų rupeščiai

MADRIDAS, Ispanija, rugs. 4 d. — Fašistinės Ispanijos vyriausybė smarkiai susirupino francuzų kolonijų sukilimais. Kai kurios ispanų kolonijos randasi netoli sukilusių. Pagaliau nėra jokios garantijos, kad francuzų Marokas ir Alžyras nesukils prieš Petain. Tada atsidurs pavojun ir ispanų Marokas. Ispanų vyriausybė skaičiavo, kad rugsėjo mėnesį pasibaigs Europos karas. Taip jiems tvirtino vokiečiai, bet dabar matyti, kad karas tęsis daug ilgiau. Dėl britų blokados ispanai negali vesti prekų, Artėjanti žiema bus labai sunki ir patys valdovai nežino kuo maitins gyventojus. Derlius buvo labai blogas. Dalis jo išvežta Italijon, o nieko neįvežta.

ISPANŲ LAISVĖS KOVA

MARTIN GUDELL

(Tęsinys)

Morkardo nepardodė didvyriškumo.

Maždaug du mėnesius šie 400 vyrų ir turėjo uždaryti apie tris tūkstančius fašistų. Dešimieji Alkasaro sugėdėjusius sukilėlius valdžiuoja kaip didvyrius, tikrumoj gi jokio didvyriškumo jie nepardodė. Pulkininkas Morkardo už Alkasarį gavo patarštinimą, tuo tarpu visi žino, kad vyriausiojo Alkasario gynėju buvo buvęs respublikoniškas gubernatorius. Jis turėjo išskaičiuoti, nes žinojo, kad jo atžvilgiu iš milicininkų pusės nebūtų buvę jokio pasigalėjimo. Iš antros pusės, dešimiesiems jis vis dėlto buvo įartinas žmogus, todėl savo užsiėmimų jis ir sukilėliams norėjo įrodyti savo ištikimybę, kad jo nesužadėtų kaip sužadėtus pas fašistus perėjusius respublikoniškus gubernatorius. Sukilėliams taip pat nėra jokio išskaičiavimo didvyrių daryti buvusį respublikon gubernatorių, nežinint, kad jis ir labai didelę iš-

davystę padarė. Na, o jeigu kalbėti apie patvarumą, apie bado ir troškulo testėjimą, tai reiklia pasakyti, kad viduj esantieji nieko nestigo. Maisto atsargų buvo tokia didelė, kad jie dar galėjo laisviausiai pusę metų ten ramiai gyventi. Ji buvo didelė todėl, kad vasaros metu, kada mokinių dauguma išvažinėdavo atostogų, intendancijos sandėliai ir buvo pačiame Alkasare. Vandens jiems taip pat nestigo, nes vieneriems statyta pils buvo numatyti galimieji apguliniai turėjo vandens vėsmės iš uolos pačiame pilies viduje. Visos tos pasakos apie maisto ir vandens stoką yra pramanytos svetimšalių ir skiriamos užsienio publikai.

Dirbtinas Alkasario mitas.

Na, o jeigu didvyriais galima laikyti 3000 karo vyrų, kurie bėga nuo pusantro tūkstančio prieš savaitę pirmą kartą į rankas ginklą nutvėrusių milicininkų; jeigu didvyriais galima laikyti tuos kariškius, kurie per tris dienas priešui atidavė visą provinciją, turėjęs be galo geras natūralias gynimosi pozicijas; jeigu didvyriais galima skaičiuoti 3000 karo vyrų, kurių tarpe yra pulkininkų, kapitonų, majorų, kurių daugumą sudaro busimieji karininkai ir civilinės gvardijos kareiviai, ir kurie užsadarę pilyje du mėnesius prasėdė apsupti 400 karo dalykuose nenusimanančių milicininkų ir laukia kol juos ateina išgelbėti Afrikos maurai, tuomet tai jie didvyriai. Bet ir vėl pabrėžiame: didvyriai užsieniams. Ispanijoje niekas jų didvyriais neskaito, nei aifitafistai, nei patys fašistai. Pirmieji neskaito todėl, kad jokio didvyriškumo šie nepardodė, o antrieji todėl, kad Alkasaras esanti radio stotis kasdien 10 kartų sukilėliams vis skundėsi savo padėtimi, prašė be perstojo pagalbos ir drėbė dėl savo likimo.

Milicininkai izoliavę priešą, padarė jį nepavojingu, visai

juo nesirūpinę. Praskyrę kelią į Mursiją ir Andaluziją, apvalę apylinkę nuo fašistų lizdų, skubėjo kitosna vietosna, kurios turėjo didesnę svarbą. O Toledo jie manė galėsią ir vėliau likviduoti, kai bus laisvesni.

Madridiečiai turėjo rupintis vandeniu. Sostinę supančiuose Guadarama kalnuose yra didžiuliai Lozoja baseinai, kurie aprūpina milijoninį miestą vandeniu. Madridas be vandens yra daug silpnėjęs už Madridą be duonos. Tada žinojo ne tik patys madridiečiai, bet ir sukilėliai. Generolas Mola pirmas pradėjo organizuoti ekspediciją į Guadaramą, kurios tikslas buvo užimti vandens baseinus ir atimti Madridui vandenį. Po trijų dienų Madridas būtų be mėsos atsideręs jo rankose.

Mola puola iš šiaurės.

Mola siunčiamos gajtos, beedamios iš Sorija, Aranda ir Burgos, naikino viską ką tiksliai įartinio pakelini raskavo. Vietomis kaimai, kurie ligi tam mėtėti kuo ramiausiai gyveno, pradėjo rupintis savo likimu ir bandė pastoti kelią naujiems vandalams. Pastarieji nieko nežūrėjo, bet naikino, areštavo ir šaudė kiekvieną liberališką šeimą, kiekvieną savarankiškai galvoti mėgstantį žmogų. Fanatiškų Navaros karalių žygis Madrido link niekad neįsibėgėjęs atminties ty žmonių, kurie buvo jų liudininkais. Nekalbame apie kairių žmonių parodymus, bet Burgos Apygardos Teismo sekretoriaus Vilaplana savo knygoje "Tvirtinu" aprašė tokių vaizdų, kurie net ir medinėse sienose žmogų plaukus pastato. O reikia žinoti, jog Vilaplana buvo ir pasiilkęs tikinčiuoju kataliku, jog buvo ir febera dešiniųjų požinių žmogumi.

Kaimiečiai, išgirdę apie karalių ekscesus, jiems pastodavo kelią. Mola negalėjo tokiu greičiu, kaip jis tikėjosi, prie kalnų prieiti. Smulkios apylinkių operacijos jį sulaukė, ir jis keliomis dienomis vėliau atvyko prie Lozoja baseinų.

Pastojo Molai kelią.

Tuo tarpu Madride jau spėjo susiorganizuoti reikalingi milicininkų būriai, kurie išvyko į Guadaramą Molai kelią pastoti. Šios ekspedicijos buvo daug sunkiau organizuoti, reikėjo jau maistu rupintis, reikėjo intenciją sudaryti, reikėjo šovinių atsargų pasirūpinti, pagaliau reikėjo neužmiršti ir sanitarijos reikalų. Pirmomis dienomis savanoriai ginklus pasiėmė rankosna, susėdavo į automobilius ir važiuodavo ten, kur pasirodydavo priešas. Jeigu kas kovoj žudavo, tai ten ir pasiilkdavo, bet jeigu išlikdavo gyvas, tai vėliausiai ryto metė jį vėl namie būdavo. Bet į kalnius žmonių turėdavo ilgus metus išvažinėti. Ten nei maisto, nei jokios kitos patalpos iš nieko negalėjo tikėtis, nes niekur nieko nebuvo.

Organizuoti šią ekspediciją, turint galvoj sukilėlių sukelto suirutę, buvo ne toks jau lengvas dalykas. Paprastai tokiais darbais turėtų rūpintis vyriausybė, bet tuo metu Ispanijoje buvo susidaręs įspūdis, kad respublikoniška vyriausybė nežinojo, jog Lozoja baseinai randasi kalnuose. Apie jų gynybą negalėjo būti nė kalbos. Sindikalistai ir socialistai pirmieji tuo susirūpino, jie pirmieji ir į kalnus išvyko.

Pirmieji mušė su gen. Mola.

CNT kolonoms pirmoms teko susidurti su Mola jėgomis. Pirmieji mušė įvyko Somosierrą, prie vieškelio, kuris iš Burgos eina į Madridą. Milicininkai, pasinformavę apie

Mola jėgas, tūli žemių nuo kalnų nesileido. Įsistiprino pasilaitėse ir laukė atvykstančių karalių. Po pirmų susidurimų, fašistams teko pasitraukti su dideliais nuostoliais. Antrą kartą siunčiamoms jėgoms tas pats atsitiko. Mola pats atvyko operacijoms vesti, tačiau jis pats buvo besistojas atakuojančių dalių priskyti, bet ir tai nieko negelbėjo. Teko trauktis su dideliais nuostoliais.

Mola tuo įsibrėžė kitą operacijų planą ir bandė pulti prie Paredes, prie vieškelio, kuris eina nuo Sorija, bet ir čia jis neturėjo didesnės laimės.

Milicininkai jau išmoko ir gerai organizuoti kariškais vienetais kautis. Išmoko nejudėti kai aviacija žvalgėsi, išmoko prie žemės prigulti, kai artillerijos ugnį atidengdavo, išmoko kantriai sėdinti ir prisileisti priešą tiek arti, kad jis jau daugiau nesustokdavo pasprukti.

Po kelių dienų kalnuose jau buvo susidariusi ištisa kariuomenė su visomis reikalingomis dalimis. Šios kolonos vadu buvo išrinktas Ciprijonas Mera.

Murininkas sulauko generolą.

Murininkas anarchistas Mera pastoj kelią generolui Molai. Fašistai įvairiose vietose bandė lipi į kalnus, bet visur jie buvo sulaukyti. Madrido vanduo buvo apsaugotas.

PAKAITOS EKONOMINIAM GYVENIMUI

Respublikonai nedarė reformų. Sukilimį Ispanijoje vykdė karininkai, bet juos rėmė turtingieji pramonininkų sluoksniai, bankininkai ir latifundistų savininkai. Pirmieji norėjo karo valdžios, nes tik tai ji vieną būtų galėjusi pastoti kelią darbininkų išsilaisvinančiam judėjimui, kuris kas kartą vis darėsi stipresnis ir su kuriuo vis labiau reikėjo skaičiuoti. Žemių savininkai matė, jog ankščiau ar vėliau respublikoniška valdžia bus priversta praversti ir žemės reformą. Respublikonai penkis metus atidėjo žemės reformos reikalą, nežinint, kad kai kurie jų buvo pradžioje praversti radikalią žemės reformą tada, kada jie dar nebuvo valdžioje. Ukininkų sukilimai Asanla buvo labai žiauriai numalšinti, bet derlinguose Ispanijos laukuose buvo jauciamas didelis nepasitenkinimas. Dvarų savininkams kaip tik ir rūpėjo šį nepasitenkinimą užgnaiždyti.

Iš visuomenės nuotaikos buvo matyti, jog sukilimas bus labai žiaurus, nes puolamieji sakė, jog jie nepasiduosi, todėl pramonininkai ir kondaie ne tik finansiškai rėmė sukilėlius, bet ir patys stoji į kovos organizacijas. Į slapas fašistų organizacijas ir į karines buvo sulindę visi turtingųjų suneliai ir visi joms artimi aukštesnieji pramonės įmonių tarnautojai.

(Bus daugiau)

The Lincoln Highway vieškelis per Jungtines Valstijas yra 3,300 mylių ilgumo.

Jei spyna sunkiai rakinasi, raktą atepk muiilu ir įkišęs į spynos skylę kelis sykius pasukinėk.

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJIENOSE"

Mrs. A. K. JARUSZ

PHYSICAL THERAPY and MIDWIFE
6630 S. Western av.
Telefonas:
HEMLOCK 9252
Kasdien nuo 10 v. ryto iki 7 v. vak.
Šeštadienį ir sekmadienį — i Sand Dunes, Central av. Beverly Shores, Ind. Tel. Michigan City 2799-R.3.

AKIŲ SPECIALISTAI

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS
Mano 20 metų praktikas
Jūsų garantavimas
Optometrical Akų Specialistas
Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo, akių atemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir tolgaregystę. Prirengia teisingai akinus. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra parodančia mažiausias klaidas. Specialė atyda atkreipiamas į mokyklos vaikus. Kreivės akys atitaisomos.

VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 v. Nedėlio pagal sutartį.
Daugelį atsitikimų akys atitaisomos be akinų. Kainos pigiau kaip pirmą.

4712 South Ashland Av.

Phone YARDS 1373

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

Tel. Yards 1829
Pritaiko Akinus
Kreivas Akis
Ištaiso
Ofisas ir Akinų Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
kampas Halsted St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Nedėliomis pagal sutartį

4712 South Ashland Av.

Phone YARDS 1373

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street

Valandos nuo 1-3 ir 7-8

Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį

Rez. 6631 So. California Avenue

Telefonas Republic 7868

LIETUVIAI

GYDYTOJAI IR DENTISTAI

Amerikos Lietuvių Doktorų Draugijos Nariai

Phone CANAL 6122

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street

Valandos nuo 1-3 ir 7-8

Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį

Rez. 6631 So. California Avenue

Telefonas Republic 7868

Ofiso Tel. Virginia 0036

Residencijos Telefonas

BEVERLY 8244

Jeigu neatšilėpė, šaukite

BOULEVARD 1040

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 ARCHER AVENUE

Ofiso Valandos:

nuo 1-3 ir nuo 6-8:30 val. vakaro

Nedėlio pagal sutartį

Dr. F. Pulsucki Le Van

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Valandos kasdien 2-4 ir 6-8 vak.

1957 W. Garfield Blvd.

Cor. Darnell. Hemlock 6699

A. Montvid, M. D.

West Town State Bank Bldg.

2400 WEST MADISON STREET

Val. 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vak.

Telefonas SEELEY 7330

Namų telefonas Brunswick 0597

Tel. YARDS 3146

VALANDOS: Nuo 11 iki 12, 2 iki 4 ir 7 iki 9

Pirmadieniais: 2 iki 4 ir 7 iki 8

Šventadieniais: 11 iki 12

DR. V. A. ŠIMKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

ir Akinus Pritaiko

3343 S. HALSTED ST.

Dr. V. E. SIEDLINSKI

DENTISTAS

Pirm., Trečiadienį, Šeštadienį

4631 So. Ashland Ave.

Tel. YARDS 0994

Antradienį, Ketvirtadienį, Penktadienį

4143 So. Archer Ave.

Tel. LAFAYETTE 3650

DR. STRIKOLIS

Gydytojas ir Chirurgas

Ofisas 4645 So. ASHLAND AVE.

Ofiso val.: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8

vak. Nedėlio pagal sutartį

Ofiso Tel. YARDS 4787

Namų Tel. PROSPECT 1930

DR. C. Z. VEZELIS

DENTISTAS

4645 So. Ashland Ave.

arti 47 Street

Telefonas YARDS 2246

Valandos nuo 9 iki 8 vakaro

Seredoj pagal sutartį

DR. BRUNO J. ZUBRICKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2808 West 63rd St.

VALANDOS: 2-4 popiet ir 7-8

vakaro, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal sutartį

Telefonas HEMLOCK 7899

Namų Tel. VINCENTS 5272

KITI LIETUVIAI DAKTORAI

Tel. Hemlock 5849

Dr. Peter T. Brazis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6757 S. Western Ave.

VALANDOS: 1 iki 3 ir nuo 7 iki 9

DR. A. JENKINS

(Lietuvis)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2500 West 63rd Street

Ofiso valandos: nuo 1-4 ir nuo

7-9 val. vakaro ir pagal sutartį

Ofiso Tel. PROSPECT 6737

Namų Tel. VIRGINIA 2421

DR. Margeris

3325 So. Halsted St.

Valandos: nuo 10 r. iki 2 popiet

ir nuo 6 iki 8 vakaro

Šventadieniais tik susitarus

Phone YARDS 7299

Tel. Office Wentworth 6330

Rez. Hyde Park 3395

Dr. Susanna Slakis

Moteryų ir vaikų ligų gydytoja

6900 So. Halsted St.

Valandos 1-4 po pietų, 7-8 vak.

išskyrus serdomis ir subatomis.

KITATAUCIAI

DR. HERZMAN

IS RUSIJOS

Gerai Lietuviams žinomas per 39

metus kaip patyręs gydytojas chir

urgas ir akušeris.

Gydo staigus ir chroniškas ligas

vyrų, moterų ir vaikų pagal nau

jausius metodus X-Ray ir kitokius

elektrikos prietaisus.

Ofisas ir Laboratorija

1034 W. 18th St., netoli Morgan St.

Valandos nuo 10-12 pietų ir

nuo 6 iki 7:30 val. vak. kiekvieną

dieną, išskyrus šeštadienio vakaro

ir nedėliomis.

Tel. CANAL 3110

Rezidencijos telefonai:

Superior 9454 ar Central 7464

Dr. Charles Segal

OFISAS

4729 So. Ashland Ave.

2-ros lubos

CHICAGO, ILL.

OFISO VALANDOS

Nuo 10-12 val. ryto; nuo 2 iki

4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 val.

vakaro. Nedėliomis nuo 10 iki 12

valandai dieną.

Phone MIDWAY 2880

Telefonas YARDS 0994

Dr. Maurice Kahn

4631 SOUTH ASHLAND AVE.

Ofiso valandos

Nuo 10 iki 12 diena, 2 iki 3 po

pietų, 7 iki 8 val. Ned. nuo 10 iki 12

Rez. Telephone PLAZA 3200

ADVOKATAI

K. P. GUGIS

ADVOKATAS

Miesto ofisas—127 N. Dearborn St.

Kamb. 1431-1434-Tel. Central 4411-2

Namų ofisas—3323 So. Halsted St.

Valandos vakarais nuo 6 iki 8:30

Telefonas YARDS 0818

Ketvirtadieniais ir Sekmadieniais

—pagal sutartį

A. A. SLAKIS

ADVOKATAS

7 So. Dearborn St.

Room 1230

Ofiso tel. CENTRAL 1824

Namų tel.—Hyde Park 3395

Pirkite tose krautuvėse, ku

rios garsinasi "NAUJIENOSE"

DR. K. NURKAT

Kviečia jus prisirinkti gerus
akinius. Akys egzaminuojamos
dykai. Kainos akinų prieinamos

BUDRIK
FURNITURE HOUSE

Krautuvė Su Mėlynu Frontu

3409 So. Halsted Street

Tel. Yards 2151

DAR TURIME KELETA
KOPIJŲ

Mikalinos Gleimaitės

Lietuvių Moterų

Tautiniai Drabužiai

(ilustruota)

KAINA \$1.00

NAUJIENOS

1739 SO. HALSTED ST.

Chicago, Ill.

CRANE COAL COMPANY

5332 So. Long Avenue

Telefonas PORTSMOUTH 9022

POCAHONTAS Mine Run iš geriausių

maity, daug dulkių išimta \$7.65

Perkant 5 tonas ar daugiau.

Sales Tax ekstra.

Ką Žmonės Mano

Iljos Iljo ir Eugenijaus Petrovo "Vienaaukštė Amerika"

(Valstybės Leidykla "Grožinė Literatura", Maskva, 1937.)

Tiedu rašytojai 406 puslankių surašė savo įspūdžius iš kelionės JAV, skyriais: "Iš 27-to aukšto lango", "Per ryšines valstybes", "Ramiojo vandenyno link", "Aukso valse", "Atgal Atlanto link". Pirmieji įspūdžiai, tos skaitlingos smulkmenos, kurios skiriasi nuo europietiškojo (elektros lempučių ir tt. ir tt.), gerai pastebėtos. Toliau darau ištrauką: "Njujorkas miegojo... Miegojo išeiviai iš Skotijos... iš Kauno ir Baltstogės... "Iš Njujorko, nusipinkę automobilį, autoriai pasinešė į vakarus su Adamsų šeima. Pusiau "legendarišką" inžinierių Adamsas, buvęs STRS, labai dažnai byloja savo lūpmis, aišku, autorių vykusias pastabas ir išvadas. Adamsienė ideali vairininkė, teigiamoji, vidaus reikalų požiūriu, pusė toje šeimoje. Štai autorių įdomios išvados, (vienos iš daugelio): "Kai mes perėjome pasienio punktą, misteris Adamsas tarė: —Ne, serai, tai organizuota šalis. Musų rytinis valdininkas nuėjo sau, bet neužmiršo perduoti savo vietininkui, kad vakare ateis iš Meksikos du rusai. Vis dėlto tai servis, ar netiesa? Ir, žinote, serai, ką aš noriu jums pasakyti dar? Aš noriu jums pasakyti, kad tai šalis, kurioje jūs galite visada ramiai gerti žalią vandenį iš krano, jūs nesusirgsite pilvo tifu, vanduo visada bus ideališkas. Tai šalis, kur jums niekada nereikia įtariamai apžiūrėti patalinę viešbutyje, patalinę visada bus švari. Tai šalis, kur jums nereikia galvoti apie tai, kaip nuvažiuoti automobiliu iš vieno miesto į kitą. Kelias visada bus geras. Tai šalis, kur įgiausiam restoranelyje jūs nenunuodys. Valgis, galbut, bus neskanus, bet visada geros rūšies. Tai šalis su aukštu gyvenimo lygmeniu. Ir tas ypač aiškėja, serai, kai patenki, kaip šiandien patekome mes, į kitą Amerikos kraštą. Bet, serai, aš nenoriu pasakyti, kad Jungtinės Valstybės—tai visai puiki šalis, bet ji turi savo vertybes, ir apie tai visada reikia atsiminti." Aišku, kad autoriai tokiais pasikalbėjimo pavidalo pamokymais ir savo kraštą turi galvoje. Iš JAV nemažai STRS ir mokesi. Kaip autoriai apibūdina amerikiečių tautą: "Milijonai

žmonių, senų ir jaunų, kurie sudaro didžią amerikiečių tautą, sąžiningą, triukšmingą, talentingą, darbščią ir truputį per daug gerbiančią pinigų, pagal konstituciją gali padaryti viską, jie šalies šeimininkai." Toliau feljetoniškai pažymi tokio Mergano veikimą, bedarbę, ekonomistų išskaičiavimus, kad jau šiandien JAV gali išmaitinti milijardą žmonių. Autoriai rašo stipriai. "Mes vėl grįžome į tą miestą, kur gyvena du milijonai automobilių ir septyni milijonai žmonių, kurie jiems patarnauja. O, tai puikus reginys, kai automobiliai išeina pasivaikščioti į Sentral parką!—ir taip toliau, rašo apie Njujorką. Apie moteris vis pastebi paviršutiniškai gerai, pabrėždami lėliškumą, standartą. Knygoje neužmiršta suminėti ir Stalino, kas rodo autorių ištikimumą savo krašto tvarkai, kokia ten yra. Beje, žinoma, kai kur negalėjo gerai pagriežti dalykų, tai išėjo kiek netikslu, bet to visai mažai, (kaip pastaba apie pasmerkimą mirties, kuri išsiskyrė su vyru, kad tekėti už kito,—juk čia tokie dalykai greičiau per daug nesmerkiami, negu smerkiami...). Apie indėnus kalba: "Darydami rezervacijas, mokyklas ir muziejus, užmiršta, kad tautos tobulėjimo pagrindas gimtoji kalba. Indėnų mokyklose moko tik baltieji ir tik anglų kalba. Gi indėnų rašybą, nors kelioms žymiausioms giminėms." Idomi Nuvajo indėno prekybos istorija: prekes pardavinėjo už kiek pinkeš, nes jo teisingumas neleidė imti daugiau, negu kainavo... Idomu, kodėl amerikiečiai negeria vyno... "Beje, serai, tamstos atkreipė dėmesį į tai, kad amerikiečiai geria mažai vyno ir geriau vartoja viski? O—o! Ne, rimtai, serai, nejaugi tamstos nežinote? Tas labai, la-abai idomu ir bus naudinga tamstoms sužinoti. Tai gilus klausimas. Patariu, misteriai, užrašyti tai į savo užrašų knygučes. Suprantate, gero vyno butelis numato gerą pašnekėsį. Žmonės sėdi prie staliuko ir kalbasi, ir čia viena papildo kitą,—be gero pašnekėsio vlynas nedaro malonumo. O amerikiečiai nemėgsta ir nemoka kalbėtis. Ar tamstos pastebėjote? Jie niekada perilgai nesėdi prie stalo. Jie neturi apie ką kalbėtis. Jie šo-

MANTAU, N. J. — Vaizdas po nepaprastus lietus.

ka arba lošia bridžą. Ir geriau geria viski. Išgėrei tris taureles—ir iškarto pasigėrei. Taip, kad ir kalbėti nėra ko. Taip, taip, serai, amerikiečiai negeria vyno"... Apie Kauno fotografą Nju-Orlean: "...Prie mūsų priešo fotografas dėžininkas ir lėtai, lyg kad jis matė mus jau vakar ir užvakar, paklausė rusiškai, ar mes norime nusifotografuoti. Dėžininkas atvažiavo prieš apie dvidešimt metų iš Kauno, pasidaryti milijonieriu. Ir toks skepsis buvo jaučiamas Kauno fotografo veide ir visame pavidale, kad mes jo neėmėme klausinėti, kaip eina reikalai ir kokie tolimesni numatymai"... Apie negrus autoriai kalba panašiai kaip Borisas Pilniakas savo "amerikoniškame romane—O-kėj": geri šokėjai, įspūdingi žmonės, artistinės prigimties. (Atrodo, patys tik dalelę to tematė, daugiau perėmė pasakojimą apie juos). Knygoj randi panašų ir lietuvišką žodį: zamurzannyje. Prie pažinimo Amerikos knyga skaitytina, nes nevisiems lemta ir Amerikoje gyvenantiems tiek daug jos apsukti. O ir idomu ką kalba ir kaip galvoja iš kito naujo pasaulio minties žmonės. Šiedu autoriai apie Ameriką, bendrai sužmūmus, atsiliepią gerai.

—Arėjus Vitkauskas.

Skaitytojų Balsai

BROLIŠKA PASARGA

"Naujienu" Nr. 195 pastebėjau, kad "Tėvynės" redaktorius, brolis Kl. Jurgelionis, atleidžia iš darbo redaktoriaus pagalbininką, brolių Bajorą. Ir atleidžia ne už tai, kad tasai savo darbo nepajėgė atlikti, bet už tai, kad Bajoras 41-me seime Chicagoje kandidatavo į redaktorių.

Ryšium su tuo dalyku norėčiau įspėti brolių Kl. Jurgelionį, jog tai nebuvo brolio Bajoro kaltė. Jei brolis Jurgelionis nebūtų taip neapgalvotai pasielgęs, kaip, pavyzdžiui, nedėdamas į "Tėvynę" brolio K. Gugio pasiaiškinimo, išvadamą Susivienijimo namo "flopauze", rėkdamas apie "cenzurą" ir "brolius razbaininkus", tai niekam nebūtų ir į galvą atėję, kad "Tėvynė" reikia kito redaktoriaus. Tuo atveju esimo delegatai būtų vienbalsiai brolių Jurgelionį redaktorium išrinkę.

Čia kaip tik pravartu sustoti ir pagalvoti: ar gerai yra už tai kitus kaltinti? Brolis Jurgelionis turėtų bausti ne Bajorą, bet 41-mo seimo delegatus, kam jie reikalavo ir pasirinko kandidatą į redaktorių brolių Bajorą. O labiausiai turėtų bau-

sti beviok pusę visų delegatų kurie balsavo už Bajorą. Mano manymu, visi tie delegatai, kurie balsavo už Bajorą, turėtų protestuoti prieš brolio Jurgelionio tokį nedemokratišką pasielgimą. Bajoras neturi būti atleistas iš darbo vien tik už tai, kad tiek daug delegatų už jį balsavo. Jis juk jokio nusikaltimo nepapildė, kad turėtų būti iš darbo atleistas.

Mano pasarga suveda prie to, kad po poros metų turėsim 42-rą seimą, tad gal apsimokėtų ne tik liežuviu apie broliškumą malti, bet tą broliškumą į praktikuoti.

—Buves 41 seimo delegatas

KORESPONDENCIJA

Brooklyn, N. Y.

Aleko Vasiliausko Koncertas Spalių 27 Dieną

Amerikos lietuvių žvaigždė dainininkas Alekas Vasiliauskas-Wesley, dainavęs per Amerikos radijo tinklus ir pirmiausia koncertuose, rengia savo koncertą spalių 27 d., sekmadienį, nuo 5 val. p. p., Grand Paradise salėje, Brooklyne.

Mūsų žvaigždės Vasiliausko koncerte dalyvaus dainininkė ir Amerikos spauda apie lietuvių informuojanti FLIS lietuvių skyriaus vedėja Marijona Kizytė ir New Yorko geriausio dainininkų grupės ansamblio vedėja Violeta Tamkiutė, kuri prieš kelis metus New York Journal konteste iš 60-ties dainininkų grupių išrinkta geriausia. Tamkiutės merginų oktetas dabar išmokęs vėliausių lietuvių dainų.

Aleko Vasiliausko koncerte girdėsime ir eilę kitų meno pažibų, palinksminančių mus tik pirmiausia koncertuose.

Jonas Valaitis.

Žydai kovos prieš Hitlerį

LONDONAS, Anglija, rugs. 3 d. — Žydų organizacijos turi paruošusios planus suorganizuoti didžiulę žydų armiją, kuri stot kovon prieš Hitlerį. Kariuomenės bus santarvininkų kontroleje. Žydai mano suorganizuoti didžiules jėgas, mano įtraukti visus žydus, kurie dabar gyvena emigracijoje, kuriuos Hitleris privertė bėgti iš savo krašto. Vien Palestinoje mano sudaryti 100,000 žmonių, kurie padės britams mušti nacius. Taip pat tikimasi, jog kariuomenės įsirašys didelis žydų skaičius iš Amerikos.

Garsinkitės "N-nose"

IVAIRIOS ŽINIOS

Italai užmušė du amerikiečius

KAIRAS, Egiptas, rugp. 30 d. — Britų karo jėgų viršininkas paskelbė, kad italų lakunai, bombarduodami vieną stotį, užmušė du amerikiečius. Kitus du smarkiai sužeidė. Italų lakunai ne tikai išmetė bombas, bet nusileidę pradėjo kulkosvaidžiais šaudyti. Gubernatorius kaltina italus samonin-gai užmušus amerikiečius, nes lakunai lengvai galėjo įžiūrėti Amerikos spalvų vėliavą, kuri plėvesavo viršų namo. Užmuštas daktaras Grieve su žmona. Sužeisti amerikiečiai misionieriai.

Laivynas taip pat manevruoja

MASKVA, Rusija, rugp. 30 d. — Rusų karo laivraiškai paskelbė, kad kartu su sausumos kariuomenės manevrais prasi-dėjo ir rusų laivyno manevrai. Laikraščiai nemini kur tie manevrai vyksta. Turima žinių, kad rusų laivynas manevruoja Juodojoje jūroje. Tai labai keistas sutapimas. Manevrai daromi tokiu momentu kada sprendžiamas rumunų valstybės gyvybės ar mirties klausimas. Rusai paskelbė, kad rumunų delegatai skubos keliu turi atvykti Maskvon šešiomis nustatyti.

KAM LAUKTI?

GAUK SAVO DANTINIUS PLEITUS DABAR!

\$9.50

ir aukščiau

Mes gaminame Dentes tik gavę išpaudą ir užsakymą nuo laisnuotų Dentistu.

APSKAICIAVIMAS DYKAI.

Lawndale Dental Laboratories

Atdara iki 8:30 v. v. Subatomis iki 5 v. vak.
3945 W. 26th St. 1724 S. Ashland Ave.
Tel. Lawndale 2908 Tel. Monroe 9251

GARSINKITES "NAUJIENOSE"

Padėti Pinigai kas Mėnesį Prieš 11 d., neš Nuošimtį Nuo 1 Dienos

Turtas virš \$5,500,000.00

Atsargos fondas virš \$400,000.00

Dabar Mokame 3 1/2% Už Padėtus Pinigus. Duodam Paskolas Ant Namų 1 iki 20 mt.

STANDARD FEDERAL SAVINGS

and LOAN ASSOCIATION of Chicago

JUSTIN MACKIEWICH, Pres.

Val. 9 iki 4. Ser. 9 iki 12

Sub. 9 iki 8 vak.

Tel. VIRginia 1141

CHARTERED BY U. S. GOVERNMENT

SAVINGS FEDERALLY INSURED

4192 ARCHER AVENUE

PIRKIT SAU MATRACĄ TIESIAI IŠ DIRBTUVES

Wholesale Kaina SUTAUPYKITE TARPININKO PELNĄ

Mes esame dirbėjai matracų, box springs ir studio couches

Mes atnaujinamė senus matracus — vienos dienos patarnavimas.

Mes pristatome bet kur miestame. Nuoširdžiai kviečiame jus atlinkyti mūsų įmonę.

Atsineškit šį Kuponą
SIS KUPONAS YRA VERTAS \$1.00 ANT KIEKVIENO PIRKINIO VIRŠ \$5.00

FABRIKA

1936-38 S. HALSTED ST. Tel. MONROE 0377-0378

Paveikslais nori papirkti

PEKING, Kinija, rugs. 2 d. — Japonai užsakė 200 gerai dažytų paveikslų, kuriuos japonų "moterų klubas" nutarė padovanoti olandų Indijos gyventojams. Stengiamasi, kad dovanos būtų įteiktos salos gyventojams prieš japonų komisijs atvykimą į Indijas. Kiniečiai, olandiečiai ir kiti kolonijų gyventojai, sužinoję apie užsakytas japonų vyriausybės "dovanas", bijo jas priimti, nes žino, kad atvykstantieji japonai turi ne draugišką, bet visai kitokių tikslų.

Remkite tuos, kurie garsinasi "NAUJIENOSE"

PIRKITE ANT KREDITO

MUSŲ ŽEMOMIS CASH KAINOMIS
Imkite 3 metus išmokėti—reikia tik jus parašo.
Celotex Plasterboard pėda 2c
1x6 Lentos pėda 1 1/2c
1x4 Grindims Lentos pėda 1 1/4c
Cedriniai Postai (7 pėdų) 10c
1x4 pėda 1 1/2c
Wallboard—sheet nuo 4x6 iki 4x10 pėda 2c
Albert Special Maleva gal. \$1.25
Apskaiciavimas DYKAI—Pristatymas DYKAI

ALBERT LUMBER & SUPPLY CO.

3800 S. Western Ave.

Tel. LAfayette 2101

Atdara kasdien 7 v. ryto iki 6 v. v., nedėliomis 8 v. r. iki 12 val. dienos.

Tel. VICTORY 1272
DYKAI Apskaiciavimas.
Carr-Moody Lumber Co.
Naujos ir vartotos lentos, statybos medžiaga, rėmai, durys, stogai namams. Pagerinimus finansuojame, nereikia įmokėjimų—3 metams išmokėjimai, lėtuvis pardavėjas.
3039 S. Halsted St. CHICAGO, ILL.

Bukit Malonų SAVO AKIMS

Tik viena pora akių visam gyvenimui. Saugokit jas, leidami išekzaminuoti jas moderniausia metodu, kurią regėjimo mokslo gali suteikti
32 METAI PATYRIMO
pririnkime akinių, kurie pašalina visą akių įtempimą
Dr. John J. Smetana
Dr. J. J. Smetana, Jr.
OPTOMETRISTAI
1801 So. Ashland Avenue
Kampus 18-tos
Telefonas CANAL 0523—Chicago
OFISO VALANDOS
Kasdien 9:00 a. m. iki 8:30 p. m.
Treč. ir Šešt. 9:00 a. m. iki 7:30 p. m.

MONTI Studios--PIRKIT TIESIOGIAI Sutaupinkit 40%
Indėnų puikių portretų mūštant—Padaryti U. S. A. Ikonas
"MONTIAPHOTO" Garantuoti portreto PATVARAUS NERADY NENYKSTANČIO NEIŠVEIKIAMO Jis negali nukristi! 7008 SOUTH PAULINA ST. PROspect 1266

"Extra Dollars"

Beldžias į Jusų Duris!

4%

Sąskaitos atidarytos iki 15-tos d. uždirba pilno mėn. dividendą.

Vėliausias Dividendas

Visi fondai apdrausti iki \$5,000

by U. S. Gov't Agency

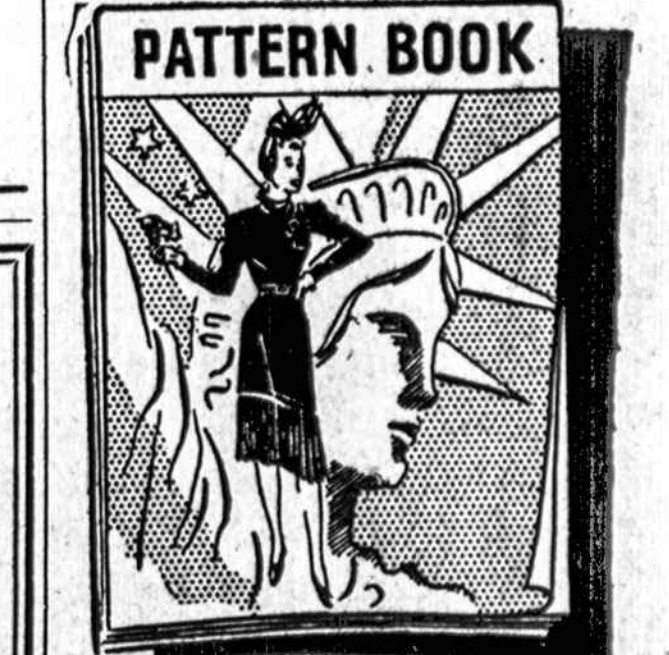
Fairfield Savings and Loan Association

2729 W. Cermak Rd. Lew. 6406

SVEIKATOS KLINIKAS
TONSILUS \$13.50
Išima Už.....
PRABUVIMAS \$50.00
Ligoninėje.....
RAUDONGYSLIŲ \$25.00
Išėmimas ir Ligon.....
REUMATIZMAS \$2.00
Greita Pagalba.....
GYDO VISAS LIGAS \$1.00
Ekzaminacija ir vaistai.....
DOUGLAS PARK HOSPITAL
1900 S. Kedzie Ave. Chicago

Skelbimai Naujienose duoda naudą dėlto, kad pačios Naujienos yra naudingos.

NAUJA MADŲ KNYGA

KAINA 15 CENTŲ

Tik ką gavome naują madų knygą, kurią galite gauti pas mus. Siųskite savo orderius:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Vardas.....
Adresas.....
Miestas.....
Valstyja.....

Naujienu Spulka Permainė Vardą

VIETOJ LITHUANIAN BUILDING, LOAN AND SAVINGS ASSOCIATION, DABAR VADINSIS:—

Universal Savings and Loan Association

Šioje Asociacijoje visi indėliai yra apdrausti per Federal Savings and Loan Insurance Corporation Washington, D. C.

MOKA 3 1/4% UŽ VISUS INDĖLIUS. Kreipkitės

1739 SOUTH HALSTED STREET

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co. Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone CANal 8500

Subscription Rates:
\$5.00 per year in Canada
\$5.00 per year outside of Chicago
\$8.00 per year in Chicago
3c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskiriant
sekmadienius. Leidžia Naujienų
Bendrovė, 1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. Telefonas CANal 8500.

Užsakymo kainos:	
Chicagoje — paštui	\$8.00
Metams	4.00
Pusei metų	2.00
Trims mėnesiams	1.50
Vienu mėnesiui	.75
Chicagoje per išsiuntinėjus:	
Viena kopija	3
Savaitėi	18
Mėnesiui	75
Jungtinėse Valstijose, ne Chicagoje paštui: (Atpiginta):	
Metams	\$5.00
Pusei metų	2.75
Trims mėnesiams	1.50
Vienu mėnesiui	1.00
Lietuvoje ir kitur užsieniuose:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

Willkie ir republikonai

Wendell L. Willkie yra republikonų partijos kandidatas į J. V. prezidentus, bet jo nuomonės daugeliu klausimų yra visai ne tokios, kaip daugumos republikonų partijos vadų.

Sakysime, tie 50 karo laivų, kuriuos prezidentas Rooseveltas atidavė Anglijai už laivyno ir oro bazes britų teritorijose. Republikonų kandidatas Willkie sako, kad šitai tranzakcijai žmonės, "be abejonės, pritarė". Visai kitaip kalba republikonai senatoriai ir kongresmanai. Atstovas Hamilton Fish sako, kad "Hitleris neišeis iš teisės ribų, jeigu jisai rytoj paskelbs mums karą". Visa eilė kitų republikonų atstovų kongrese pareiškė, kad Rooseveltas "uzurpavo kongreso teises", kad jisai "sulaužė Jungtinių Valstijų konstituciją", "sulaužė tarptautines teises", "paskelbė karą Vokietijai", ir t. t. Tų kritikų tarpe, žinoma, yra ir senatorius Nye iš North Dakotos, kuris atakuoja kiekvieną Rooseveltą sumanymą padėti Anglijai.

Willkie'o nusistatymo šitame klausime neparėmė net jo paties vyriausias kampanijos vedėjas, atstovas Joseph W. Martin iš Mass. valstijos.

Kuomet yra šitoks nuomonių nesutikimas tarpe republikonų kandidato ir tos partijos vadų, tai sunku įsivaizduoti, kaip Willkie gali laimėti rinkimus. Nes jo rėmėjams bus neaišku, už ką jie turi balsuoti: už jį, kaip asmenį, ar už republikonų partiją?

Ne taip baisu

Daugelis senatorių ir kongresmanų gąsdino publiką, kad jeigu valdžia parduos 50 karo laivų Anglijai, tai Vokietija pažvelgs į tai, kaip į nedraugingą aktą, ir paskelbs Amerikai karą. Bet laivai jau yra paruošti, ir kas atsitiko?

Nieko. Vokietijos valdžia ne tik nepaskelbė karo Jungtinėms Valstijoms, bet ir nepadarė jokio karingo gesto Amerikos adresu. Atsakomingi nacių šulai, kaip Amerikos korespondentai praneša iš Berlyno, vengia net aštrių komentarų apie tą prezidento Rooseveltą žingsnį. Jie nenori Amerikos erzinti, nes jie žino gerai, kad didelė dauguma žmonių Amerikoje prezidento nusistatymą remia.

Tie gąsdinimai, kad Hitleris "supyks", jeigu Amerika darys tą arba tą, yra iš viso neverti gerbiančių save žmonių dėmesio. Jungtinėms Valstijoms būtų sarmata, jeigu jų valdžia kiekvieną kartą turėtų atsižvelgti į tai, ar nacių "fiureris" pyksta, ar ne.

Žemės nuosavybė Lietuvoje

Komunistų spauda dar vis pasakoja žmonėms, kad Lietuvoje nesanti panaikinta privatinė nuosavybė žemei. Komisariška žemės reforma, girdi, leidžia ukininkui turėti "savo nuosavybę" iki 75 akerių žemės.

Tai yra melas. Jau liepos 22 d. buvo išleistas Kaune įstatymas, kuriuo "visa žemė su jos gelmėmis, visi miškai ir vandenys" tapo paskelbti valdžios nuosavybe. Ukininkui leidžiama tik tai, tam tikru sklypu žemės naudotis. O naudojimas tai juk nėra nuosavybė. Nuomininkas irgi gali žeme naudotis, kol savininkas jo nepavaro.

Tai gi tegu nei vienas nesusidoda tomis komunistų pasakomis apgaudinėti. Privatinės žemės nuosavybės Lietuvoje nebėra. Lietuvos ukininkai dabar dirba ne savo žemę, bet valdžios. Už teisę naudotis žemės sklypais jie turės valdžiai duoti paskirtą dalį produkto. Tokiu būdu jie faktinai bus tokioje pat padėtyje, kaip "share-croppers" kai kuriose Amerikos pietinėse valstijose.

APŽVALGA

SILKĖS BAČKOJE

Prieš keletą metų Justui Paleckiiui pasisekė pavartoti savo kalboje apie tautos vienybę vykusį palyginimą. Jisai pasakė,

kad vienybė gali būti tokia, kaip silkių statinėje, arba tokia, kaip simfonijos orkestrėje. Tą savo palyginimą jisai pavartojo ir savo pranešime "Liaudies seimui" (liepos 21 d.).

"Kadaise", tarė komisaro Dekanozovo pagimdytas Lietuvos "prezidentas", "1935 m. iš šios vietos pasaulio lietuvių kongrese kalbėjau apie vienybę, kad yra kelios vienybės rūšys. Viena jų yra silkių bačkos vienybė, kur silkelė prie silkelės sudėta, sunkiu (dankčiu? — "N. Red.") užvožta, tylu, ramu, niekas piktelėti negali. O yra kita vienybė — simfonijos orkestrė vienybė, kur kiekvienas savo darbą dirba, įvairiais instrumentais groja, bet viskas darniai susilieja į didžiulę harmoniją. Tokios harmoningos vienybės galėjo pasiekti tik laimėjusi darbo liaudis. Toji tai didžioji vienybė pasireiškė nematyti įspūdingumu per šios Lietuvos Seimo rinkimus, kuriuose dalyvavo nematytas rinkikų procentas."

Tikrai "nematytas procentas". Pats oficiozas "Darbo Lietuva" (liepos 17 d.) pranešė, kad kai kuriose apylinkėse balsavo daugiau kaip 100 nuošimčių rinkikų, pav. Paberžės valsčiaus Kalnuotės apylinkėje (Vilniaus krašte) balsavo net 133%! Nė komunistiškų penktakojų šulai — Andriulis, Mizara, Bimba ir Pruseika — iki šiol dar nestengė išaiškinti, kokiu būdu pasidarė tas "nematytas" balsuotojų procentas.

Tačiau Paleckis savo kalboje prisipažino, kad "tautos vienybė", kurią jisai vykdė pagal Maskvos komisaro instrukcijas, nieko bendro su orkestros harmonija neturi.

Pavartojo Smetonos "instrumentą".

Kritikuodamas Smetonos režimą, Justas Paleckis savo kalboje pasakė:

"...tik 1936 metais po Suvalkijos valstiečių sukilimo, pasinaudojant Lenkijos pavyzdžiu, buvo gudriai sukombinuotas seimas darbo klasei apgauti ir Smetonos diktatūros režimui užtikrinti. Tas seimas priėmė naują, ligšiol veikusią konstituciją. Tai buvo instrumentas, nukreiptas prieš darbo liaudį."

"Mes tą patį instrumentą panaudojome už darbo liaudį, prieš liaudies priešus. Liaudis (? — "N. Red.") paėmė tą pačią lazda, tik atuko ją kitu galu galutinai Smetonos smurto režimui sutriuškinti."

Dekanozovo pastumdėlis čia susipainiojo. Jisai pasakė, kad Smetonos seimas buvo sukombinuotas darbo klasei apgauti, ir prisipažino, kad jisai (Paleckis) pavartojo tą patį apgavinį instrumentą. O jeigu tai, tai yra melas, kad tą lazda paėmė liaudis. Taip Paleckio, kaip ir Smetonos, "seimo rinkimuose" lazda buvo ne liaudies, bet diktatūros rankose.

Paleckiniuose "rinkimuose" Lietuvos liaudis neturėjo teisės nei laisvai nominuoti kandidatus, nei susirinkti, nei aptarti savo reikalavimus, nei spaudoje pareikšti savo balsą. Kandidatus žmonėms pakišo sovietų komisaro sudaryta klika iš komunistų ir jų pakalikų. Mitingus šaukti ir laikraščiuose agitaciją vesti galėjo tik tai klika. O kai atėjo "rinkimų" diena, tai balsuotojams buvo išteiktos kortelės su kandidatu vardais, kurias jie turėjo grąžinti valdžios paskirtoms "rinkimų komisijoms", nedarant jokių pakeitimų. Balsuotojas net neturėjo teisės balsuoti prieš, — ko nė Hitleris nedraudžia savo balsuotojams!

Tai ar ne sarmata "drauguji" Paleckiiui sakyti, kad tie jo "rinkimai" buvo "simfonija"? Tai buvo ne simfonija, kurioje kiekvienas įvairiais instrumentais groja, bet viskas darniai susilieja į didžiulę harmoniją. Tai buvo "bačka", kurioje silkelė prie silkelės sudėta, sunkiu (dankčiu? — "N. Red.") užvožta, tylu, ramu, niekas piktelėti negali. O yra kita vienybė — simfonijos orkestrė vienybė, kur kiekvienas savo darbą dirba, įvairiais instrumentais groja, bet viskas darniai susilieja į didžiulę harmoniją.

Anglams priklausančios salos, kur bus įsteigtos Amerikos karo laivų ir karo lėktuvų bazės.

bet tai buvo silkių bačka: "silkelė prie silkelės sudėta, sunkiu dankčiu užvožta". Pats Paleckis pasakė, ir koks tas danktis, kuris Lietuvos liaudį užvožė silkių bačkoje.

Sovietų raudonoji armija.

Cituojamą iš tos pačios, "liaudies seime" pasakytos, Paleckio kalbos:

"Dar kartą pabrėžiu dekingumą Sovietų Sąjungai ir Raudonajai Armijai, kurios dėka buvo pagaliau priimtas ir įvykdytas mūsų liaudies (? — "N. Red.") ultimatumas senajai plutokratiškai santvarkai."

Čia Paleckis vėl pamelavo, sakydamas, kad ultimatumas, kurio pasekoje jisai gavo "premjerą" ir "prezidentą" vietą, buvo Lietuvos "liaudies". Visi žino, kad tai buvo Molotovo ultimatumas. Lietuvos liaudis apie jį nieko nežinojo, kol į Lietuvą neįmaršavo raudonoji armija. Bet Paleckis sako tiesą, kad tik raudonosios armijos dėka jisai galėjo suklikti Lietuvos žmones į silkių bačką.

Silkių bačka, kurioje Paleckis "suvienijo" Lietuvos liaudį, yra dar biaušesnė, negu ta, kurioje Lietuvos žmones laikė Smetona. Ją laiko užvožusi sovietų raudonoji armija, prieš kurią Lietuvos liaudis neturi pajėgų kovoti.

Kuomet Lietuvos žmonės buvo sugrūsti į Smetonos silkių bačką, jokia svetimos valstybės jėga ant jos dankčio nesėdėjo. "Silkelėms" pasipūrusi, 1939 metų pavasaryje danktis nusirito ir pati bačka jau buvo pradėjusi griuti. Dar vienas, kitas "silkių" pasipardymas, ir visa Smetonos bačka būtų subyrėjusi, nes ji jau buvo supuvusi.

Bet Stalino raudonajai armijai įsiveržus Lietuvon, Lietuvos žmonės pateko į kitą bačką, kuri yra daug tvirtesnė ir taip drūčiai užvožta, kad "silkelėms" iš jos ištrukti nebėra jokios vilties — iki nesumoms Stalino diktatūra visoje Sovietų Sąjungoje!

Kai Lietuvos žmonės atgaus laisvę, tai jie atsimins, kokią rolę suvaidino jų gyvenime Paleckis ir kiti Maskvos smurtininkų įnaginai, prisidengusieji "liaudies vaduotojų" skraiste.

"ISTIKIMYBĖS" PAREISKIMAS

Kitąsyk, prie Rusijos caro valdžios, valdininkai turėdavo įvairiomis iškilmingomis progomis rodyti savo ištikimybę "šviesiausiajam viešpačiui ir imperatoriui" carui. Per caro vardą dūdienį bažnyčiose būdavo laikomos mišios už "imperatorių" ir jo šeimos sveikatą. Dabar to paties, tik dar dides-

niame laipsnyje, reikalauja Rusijos diktatorius Stalinas.

Vos tik Maskvos pakalikų "liaudies seimas" Kaune nutarė parduoti Lietuvą sovietų Rusijai, kai pradėta rinkti tarp Lietuvos teatro artistų, universitetų profesorių ir kitų žmonių parašai po pasveikinimu "tautų vadui".

Vieno tokio "pasveikinimo" tekstas atspausdintas Kauno "Izvestijose" (t. y. "Darbo Lietuvoje"). Tarp kitko jame sakoma:

"Trūksta žodžių išreikšti pritarimą tam Liaudies Seimo nutarimui, kuriuo išlaisvintoji (!!! — "N. Red.") Lietuva įjungiamą į didžiąją laisvųjų Sovietų Sąjungos tautų šeimą... Už šio prašymo patenkinimą jau iš anksto siunčiame karščiausią Lietuvos inteligentijos padėką Sovietų Sąjungos tautos, Sovietų Sąjungos Aukštajai Tarybai ir mūsų liaudies išvaduotojui, visų tikrojo meilės ir mokslo kūrėjų bičiuliui ir įkvėpėjui Didžiajam Staliniui."

Po šituo nusizeminimo raštu padėjo savo parašus Salomėja Neris, K. Boruta, prof. Šalčius, doc. Galaunė, sol. Grigaitienė, Tallat-Kelpša, Mažeika, Bukša, prof. Gruodis, K. Korsakas, prof. Stasys Šimkus, Dr. Girdziuskauskas, doc. Matulis, inž. Kolodnas, prof. Z. Ivinskis, Dovydas Umru, Alperavičius, Žilionis, Zimanas, Gudaitis, St. Žukas, Grybauskas, J. Jurginis, Jonas Šimkus, Kymantaitė, Jonas Marcinkevičius, Kelbauskas, Juozapaitytė, Lukošius, doc. Dągys, Tarbildenė, Julius Butėnas, A. Rukas, Landarskis, V. Knyva, agr. Vazalinskas "ir daugelis kitų".

Stambiausiųjų Lietuvos inteligentijos vardų čia visgi nėra. Iš mokslo žmonių čia matome tik vieną profesorių, Salčių; o kiti tai — muzikantai, dainininkai, publicistai ir kitoks margas svietas. Kai kurie jų, galbūt, iš tiesų "myli Staliną" (tokie, pav. yra Salomėja Neris, Alperavičius ir J. Jurginis), bet dauguma, be abejonės, buvo priversti pasirašyti, nes jie bijojo netekti duonos karnio arba atsidurti koncentracijos stovykloje. Komisaras Dekanozovas juokų nekėčia. Jisai yra senas žvalgybininkas, Kaukaze išžudęs tukstančius "nepaklusnių" armėnų ir gruzinų. Todėl Stalinas jį ir nusiuntė "vaduoti" Lietuvą.

Liaudna, matant, kaip despota verčia Lietuvos inteligentus būčiuoti nagaiką, kuri plaka Lietuvos liaudį...

Skelbimai Naujienose duoda naudą dėlto, kad pačios Naujienos yra naudingos.

Gyvenimo pamokos

(Iš žurnalisto užrašų)

(Tęsinys)

Jeigu jums atskleistų veidus, kurių vardai įrašyti pasaulio istorijoje aukso raidėmis ir kuriuos jūs garbinatė, skaitote vos ne šventais, jūs nuo jų atsigrižtumėt ir prakeiktumėt. Šiandien pasaulio spauda pasakoja baismus apie Hitlerį ir jis daugeliui išrodo vos ne Antikristu, baisenybę, kurį turėtų žemė gyvą praryti, bet kuo nuo jo skiriasi visi kiti? Niekuo!

Politiiniame gyvenime nėra nekaltų berniukų ir valdžia ne žodžiais bei darbais (gerais) pasiekama, bet krauju, asaromis, per lavonus ir kitų nelaimių.

Bet dėl to nereikia nusigąsti, niekas čia jau nieko nepataisys, toks žmogaus likimas, tokia mūsų istorija.

Petras Didysis nužudė savo sūnų, Jonas Žiaurasis padarė tą patį, katalikai degino tukstančius vardu Kristaus, Liutėris, norėjęs atgauti Kristų, tą patį padarė su kitais. Hitleris sušaudė savo draugus, kovos draugus, Stalinas taip pat pasielgė su savais.

Lygiai taip būtų turėjęs pasielgti Kerenskis, jei norėjo išsilaikyti valdžioje. Šiandien Trockis siūnia perklusus Staliniui už šaudymus, gi jis pats kiek sušaudė? Ar jis žiūrėjo tiesios?

Žmogus savotiškas beprotis, nes tiki, kad tiesą tik jis pažino ir kokiais sunkiais būdais, bus pasiekta laimė ne tik jam, bet ir visai žmonijai. Kiekvienas politikas tiki, kad jis vienas suprato žmonijos ligą ir tik jis vienas žino kaip ją reikia gydyti. Nesvarbu, kad reikia operuoti, reikia nuplauti rankas, kojas, atgims, girdi, žmonija, ir mane išganytojų paskaitys.

Toks yra pasaulis. Skirtumas tik tas, jog kiekvienas galvoja, kad priešai tai baurys, o jie geri, lygiai kaip įsimylėjus moteris galvoja, kad jos vyras geriausias, nors ir vagis, nes nors vagia, vagia dėl jos, tai yra, visgi šį tą kilnaus, širdingo turi.

Ir tas pats atsitiko su dviejų Kerenskio nekaltų ministrų nužudytųjų bausme. Teisė, tiesa, reikalavo nužudyti šiuos neklausažadas ir Leninas buvo tokios nuomonės, bet valdžia, ateitis, nejaugi verta dviejų senių?

Nesvarbu, ką šiandien pasaulis galvoja apie Leniną, bet kiekvienas, kuris nori tiesą žinoti, turi pripažinti, jog Leninas galvojo pasaulio žmonijos ligą supratęs ir tik jis žino, kaip ligai vaistus.

Bet kad galėtų žmoniją gydyti, turi būti daktaras, vienintelis daktaras, o būti vieninteliu daktaru, tuo laiku reikėdavo būti valdžioje. Buti valdžioje ir galeti vienas daryti su ligoniu, kad tik jis skaito geru ir naujingu.

Bet tuo laiku buvo valdžioje dar be bolševikų taip vadinamieji kairieji eserai (socialistai revoliucionieriai), kurių narys, I. Steinbergas, buvo teisingumo komisaras.

Ir bolševikai ir eserai turėjo savotiškus receptus pasauliui išgydyti ir nors jų receptai daugelyje klausimų sutapo, visgi nebuvo vienas ir tas pats. Jei susiejo jie iš karto valdžion, tai vien todėl, kad ir vieni ir kiti tikėjosi turėti daugiau įtakos ir įstengs įvykdyti savo receptus, bet juo toliau juo labiau jie matė, kad vienas su kitu ilgai nesugyvens, antra, kuomet reikdavo ką nors rizikuoti daryti, visuomet norėjo

lą darbą suversti kitam, kad vėliau, jei gerai išeis — pasisavinti sau ir dalį, jei ne didžiausią nuopelną, gi nepasisekus, suversti ant savo draugų visą atsakomybę ir patiems nusiplauti rankas.

Taip daro visi, taip pasielgė ir šį kartą bolševikai.

Eserai, kurie nemėnėkiau su prato, kaip pats Leninas, jog toks sauvaliavimas gali blogai baigtis ir visa valdžia gali virsti savotišku žaislu jurininkų rankose, pritarė Lenino sumanymui, jog reikia prasikaltėlius nubauti.

Bet nutartai ir įvykdyti ne taip lengva. Reikia atminti, jog rusų antroji revoliucija buvo kaip akiai vištai grudas, nes nors pati revoliucija buvo pribrendusi ir dargi per daug, tai bolševizmui Rusija nei kiek nebuvo pribrendusi, o tuo labiau nei bolševikai, nei dargi eserai, kurie turėjo daugiau narių partijoje, negalėjo tikėtis laimėti valdžią, jei ne dėka tam tikrų apysotų, kuriomis abei pasinaudojo ir atsisėdo valdžion. Ir šion valdžion pasodinę juos daugiausia nuopelnų turėjo jurininkai, kurie kaip karts papildė šią žmogžudystę, kurią norėjo naujoji valdžia nubauti.

Plačiosios rusų masės, jei nebuvo indiferentės dėl revoliucijos ir jos pasekmių, tai visgi rinkosi partijas ne dėl jų programų, bet dėl mestų agitatorių kalbų, kuriose vienas už kitą daugiau žadėjo, o kurį norėjo būti nuosaukus pažaduose, kuris buvo tiek menkas politikas, jog nenorėjo žadėti to, ko vėliau negalės ištesėti, buvo pašalintas, buvo pasmerkta.

Rusijos liaudis norėjo taikos ir ją pažadėjo Kerenskio priešai, kurie nors numatė, kad dėl to kils antras karas, daug baisnesnis, pilietinis, bet tai jau ateities klausimas, svarbu, jog šis karas bus baigtas.

Ir todėl naujoji kairiųjų eserių ir bolševikų valdžia turėjo būti labai atsargi su jurininkais, kurie buvo ne tik jų ramstis kovoje prieš visus, bet kuo jie rėmėsi.

Kad reikėtų tokius sauvalius nubauti, abejonių nebuvo, bet kokios to gali būti pasekmės, niekas nežinojo ir todėl reikėjo pasilikti atviras duris trauktis atgal ir nuo savęs bėdą užmesti kitiems.

Bolševikai susigriebė pirmi, jog nereikia dėl kažkokių senųjų ministrų pyktis su jurininkais, jei anie priešintųsi išduoti kaltininkus, juk vis vien jų neatsigaivys, bet kartu pripažindami, kad tokie faktai nepakenčiami norėjo išmėginti kiek jie turi pajėgos.

Ir kad kilus oknflktui su jurininkais jie nenukentėtų kaip partija, bolševikai pasiūlė, kad tuo susirūpinę taip vadinamas teisingumo komisarijatas, kurio prysakyje stovėjo ne bolševikas, bet eseras. Jei kaltininką išgaus — puiku, abeji pasidarys, kad reikalinga disciplina ir paims vadeles iš savo rankas, jei nepasiseks ir dar jurininkai supyks — suvers visą bėdą ant teisingumo komisaro esero ir bolševikai pasiliks geri jurininkų draugai nusiplaudami rankas pašalinimu teisingumo komisaro.

Tiesa, Baltijos jūros laivyno vadas, garsusis Dibenko, išsklaidęs pirmą Rusijos Steigiamą Seimą sulig bolševikų įsakymo, pasiūlė išleisti atsisaukimo ir jurininkus prašydamas prasikaltėlius pačius pasiduoti, bet aišku, tai prie nieko neprivedė.

(Bus daugiau)

LAPIŲ KRAŠTAS, JO GYVENTOJAI

Lapių kraštą vadinamas šiaurės Europos žemės plotas, priklausęs Norvegijai, Švedijai, Suomijai ir SSSR. Jis apima Fenoskandiją (t. y. Skandinaviją, Suomiją, Kolas pusiasalį) ligi Norvegijos jūros vakaruose, Barentso jūros šiaurėje ir Baltosios jūros rytuose.

Suomiškoji Lapių krašto dalis beveik visa kalnuota; rusišką žemės, turtingą miškų ir ežerų; norvegiškoji ir švediškoji yra daug uolų, gilų fiordų, ledų laukų, kalnų, ežerų ir daug upių.

Senovėje, Kvareriniaro periodo metu, Fenoskandija buvo apdengta 1000–2000 metrų ledo plutos, kuri, pasitraukdama, paliko daugybę įvairaus didumo „duobių“ — ežerų ir pelkių. Upės pasižymi netaisyklinga vaga, sraunumu, slenksčiais, Pz., Janiškoski upės pirmieji 35 km. nuo Inario ežero yra tikra slenksčių ir krioklių

grandis, tuo tarpu tolimesni 90 kilometrai susideda iš artimų tyro ramaus vandens ežerėlių, sraunios upės jungiamu. Tokios upės duoda galingą ir lengvai naudojamą energiją šaltinį.

Klysta, kas mano, kad Lapių krašte visada šalta. Paskutinis sniegas ištirpsta ir paukščiai sugrįžta gegužės mėnesį.

Birželio pabaigoje, kai pirmi uodų spiečiai užplusta orą, čia prasideda vasara. Tuo laikui beveik du mėnesius saulė šviečia dieną ir naktį, visi plūša, skuba, nes žino, kad netrukus ateis ilgoji naktis ir saulės nematys aštuoniasdešimt dienų.

Vasaros esti trumpos ir dažnai šiltos, žiemos — šaltos. Apie 40% kritulių iškrinta sniego pavidalu.

Lokiai, briedžiai, vilkai, lūšiai, kurių kitados buvo labai daug, šiandien jau baigia nykti.

Svarbiausias pajamų šaltinis yra žvejyba. Ežeruose ir upėse sugaunama daug brangių žuvų, kaip antai: lašišų, upėtakių, lydekų ir kt., o Norvegų ir Barentso jurose — silkų ir menkių. Žemės ūkiu beveik nesiverčia, nes sunkiai dirbamoje dirvoje tikrai bulvės geriau auga. Žymią vietą užima elnių auginimas. Elniai lapui duoda viską: mėsą ir pieną, drabužį, kol elnis yra — lapas vargo nežino. Apskaičiuojama, kad ten esama apie pusę milijono elnių.

Jų bandas prižiūri ypatingos veislės maži, šaltio nebija, šunys. Vasarą elniai paleidžiami laisvai ganytis miškuose ir aukštumose, o rudenį patys vėl grįžta į savo sodybas. Maitinasi kerpėmis; ieškodami jų žiemą ragais nukasa sniegą. Kadangi kerpės ne visur auga, tenka nuolat keisti vietą, jų ieškant, tad lapiai verčiami klajoti.

Spėjama, kad lapiai yra kilę nuo Altajaus ir Azijos vidurio. Jų kalba ugro-altajiska, gimininga estiškai ir vengriškai. Ilgus metus lapiai priešinosi Europos civilizacijai, gindami savo laisvę. Žymus jų procentas išsigimė, daugelį nušlavė karai ir ligos. Dabar lapų kraštas retai gyvenamas: 0,7 gyventojų vienam kvadr. kilometre. Iš viso ten 250,000 gyventojų.

Lapiai — paprasti, gerasirdžiai žmonės, čia smagus ir kalbus, čia tylūs ir panūrę. Jie neskuba ir nesikarščiuoja. Lapius kelias valandas išdėdęs prie ugnies, žiūrėdamas į liepsną, klausydamasis malkų sproginėjimo, bet burnos neatidarys. Tačiau, kai pradeda kalbėti, ne tuoj baigia. Jie nepaprastai sąžiningi, vaišingi ir taikūs žmonės. Vagystės tenai retas dalykas.

Dar neseniai jie buvo stabmeldžiai, tikėję dievų būnų, žmonių ir dievų tarpininkes Noeides, piktas dvasias Gufitarsus, gyvenusias požemiuose ir auginusias baltus elnius. Šiandien jie yra krikščionys, nors labai prietaringi.

Drabužiai pasižymi spalvų ryškumu ir įvairumu. Vyrai

dėvi keturkampe kepurę, kuri atstoja ir prieglavį. Žiemą visi vilki peską, sunkiais elnių odos kailiniais.

Gyvena daugiausia kugio formos palapinėse, dengtos vilnoniu audėlu su elnių odomis.

Palapinės viduje esti pusantro metro skylė. Viduje visada kurenama ugnis.

Į moterystę čia žiūrima kaip į prekybos reikalą. Svarbu žinoti, kiek jaunasis ar jaunoji turi elnių, karvių ir pinigų.

SKRUZDELIŲ SANITARIJA

Apie darbščius žmones sakoma, kad jis arba ji einą dirbą kaip skruzdėlės. Tą patį galima būtų pasakyti ir apie švarius žmones, nes joks gyvas padaras nesirupina taip apsišvarinti, kaip skruzdėlės. Skruzdės gyvena gausiais būriais; jei jos būtų nešvarios, toks jų sugyvenimas būtų neįmanomas.

Skruzdės pirmiausia rupinasi būti švarios. Jų priekinės kojos turi tam tikrus nusišalinimo ar nusišvarinimo prietaisus, kuriais jos labai, uoliai naudojasi — atsidedusios valo ir švarina savo jaustukus (ušelius, kuriais skruzdės sužino ir susikalba) ir kitas kūno dalis. Be to dar maža: skruzdės rupinasi švariai laikyti ir savo lizdus arba miestus, kur jos gyvena. Yra nuo seniai žinoma, kad jos iš tų lizdų arba miestų rupestingai išneša lauk savo žuvusių draugų lavonus ir sukraina juos nuošaliai į vieną krūvą; taip pat įvairias maisto liekanas ir kitas atmatas.

Bet vienas tyrinėtojas pastebėjo dar vieną ligi tol nepastirtą dalyką: skruzdės po savo lizdais išsikasa lavonams ir įvairioms kitoms atmatoms sukrauti patalpas! Po vienu lizdu jis užtikto daugybę tokių patalpų, kuriuose rado šimtus ir net tūkstančius sudulėjusių ir kirminų sunaikintų skruzdžių lavonų ir kitų atmatų. Tai buvę tikri skruzdžių kapinynai, iškasti ligi 90 m. gilumoje po bendruoju lizdu. „Tuo tarpu, kai viršuje virte virė skruzdžių gyvenimas, kur jos vaikščiojo ir bėgiojo, tempė ir nešė statybos medžiagą ir grobį, maitino kokonus, davinėjo įsakymus ir teikė žinias, čia apačioje, toli nuo bendro triukšmo, dvelkė puvėsiai ir ramybė, kurią tik retkarčiais galėjo sutrukdyti skruzdėdarbininkė, jei vienai težinomu urvu temdama savo draugo lavoną jį greta kitų palaidoti“ — poetiškai aprašinėja netikėtai užtikta skruzdžių kapinyną tyrinėtojas.

Kas galėjo paskatinti skruzdes taip daryti, t. y. lavonus ir atmatas ne ore palikti, bet kasti į žemę? Tyrinėtojas spėja, kad sausas klimatas. Kadangi žemė po ilzdu pasirodė sausa, tai skruzdės rado, kad daug patogiau laiduoti ir atmatų vietas turėti čiapat po lizdu, negu lavonus ir kitas liekanas nešioti iš lizdo augštyr ir ieškoti vietos jiems sukrauti žemės paviršiuje. Iš tik-

rujų, koks nuostabus to mato vabalėlio protingumas ir sumanumas, iš kurio ir žmogus ne gėda pasimokyti!

NUOTRUPOS

Kaip Didysis karas atsliepė pragyvenimo kainoms

Karas labai smarkiai sukrečia ekonominį gyvenimą. Tą labai galima ryškiai matyti iš vokiečių paskelbtų statistikos duomenų.

Vienas svaras duonos prieš Didįjį karą Vokietijoje kaštavo 14 pfeningių, karo metu 25 pf., ir infliacijos metu 260 milijardų popierinių markių. Svaras miltų prieš karą kaštavo 20 pf., karo metu 50 pf., infliacijos metu 290 milijardų popierinių markių.

Svaras mėsos prieš karą kaštavo 90 pf., karo metu 2 markės, infliacijos metu 3200 milijardų popierinių markių. Svaras sviesto 1.40 mark., karo metu 3 markės ir infliacijos metu 6,000 milijardų popierinių markių.

Analyzas parodo, kad žmogaus kraujas susideda iš 22% stamencių skritulėlių ir iš 78% vandens.

KORESPONDENCIJA

Winnemac, Ind.

Balčių ūkio farmoje.

Simas Balčiūnas kai kuriems chigagiečiams yra gerai žinomas, kadangi ilgokai Chigagoje gyveno. Kai užėjo depresija ir mieste sunku pasidaryti verslį, tai jis nutarė pabandyti laimėti fermeriaudamas. Netoli nuo Winnemac įsigijo savo farmą.

Pradžią Balčiūnams buvo gana sunki, nes visko truko. Bet juo tolyn, juo laibiau reikalai tvarkėsi. Ilgainiui jie prisigyveno ir liko visai patys, vyzdinti fermeriai. Užsiaugino jie gana gerų gyvulių, įsigijo visokių įrankių, — žodžiu, jiems nieko netruko.

Pavasarij Balčiūniūnė išpavidavo visokių paukščių, — ančių, vištų, žąsų ir kalakutų. Kiek tų paukščių turėdavo, tai gal ir pati šeimininkė nežinodavo.

Draugams budavo visada smagiai laiką praleido ir tuo pačiu metu pridavė jiems žuoties ir ten dieną kitą praleisti. O kai kurie važiuodavo ir atostogų, nors Balčiūnai neturėjo busterių golfinkų linkiu kaip galima greičiau

tarpe, kaip Tabor Farm, Bet štai paskutiniu laiku Balčiūnas visokios nelaimės užgula. Pavasarij Balčiūnas buvo rimtai susirgęs ir turėjo vykti į Indianapolį bei ten operacijai pasiduoti. Vos spėjo jis kiek sustiprėti ir grįžti į farmą, kaip apsirgo jo žmona.

O kai nelaimės užgula, tai jau nėra jokio pasigailėjimo. Taip atsitiko ir su Balčiūnais: kai atsigręžė nuo ligų, tai dievaitis Perkūnas įspyrė į tvartus ir pavertė juos pelenais. Tuo metu gyvuliai buvo laukuose, tad jie nenukentėjo. Tačiau drauge su tvartais liko sunaikinti padargai.

Sakoma, kad draugas bėdoje yra tikras draugas. Patyrę apie Balčiūnų nelaimę, rugsėjo 1 d. surengė dvidešimt metų vedybinio gyvenimo progą baliuką. Dalyviai „pašventino“ kampinį akmenį, ant kurio bus atstatyti tvartai. O be tvartų, tiesiog neįmanoma fermeriauti, nes nėra kur gyvuliai laikyti.

Susirinkusieji pas Balčiūnus smagiai laiką praleido ir tuo pačiu metu pridavė jiems energijos visas ištikusias nelaimes nugalėti.

Iš savo pusės aš jiems irgi neturėjo busterių golfinkų linkiu kaip galima greičiau

nuo visų bėdų atsipalaidoti. —Dalyvis.

"Lietuvių Diena" Ryan's Miške

MOUNT GREENWOOD. — Štai svarbus pranešimas tiems, kurie dar nežino kur važiuoti ateinantį sekmadienį. Kviečiam juos dalyvauti SLA 178 kuopos išvažiavime — "Lietuvių Dienoj", kuri įvyks šį sekmadienį, rugsėjo 8 d., Ryan's miške, prie 87th ir Western avenue. Bus dovanų laimėjimai ir geras orkestras šokiams.

Bukit visi, nes maloniai ir gražiai praleisite valandėlę laiko tarp prietelių. Rankinio "Kontraktorius" B. W.

Garsinkitės "N-nose"

BRIDGEPORT ROOFING AND SHEET METAL CO.
3216 S. Halsted St. VICTORY 4965
Stogas, rinas, stoglangius ir sienų apmušimus.
Taisome bet ką. Atnaujiname bet ką. Darbas užtikrintas. Pinai apdraustas.

Remkite Lietuviškas Žydukas
Nathan Kanter
MUTUAL LIQUOR CO. — Wholesale
4707 S. Halsted St.
Tel. Boulevard 0014

10-tas Metinis Išpardavimas
Visos ainos Numuštos NAUJAS APSILDYMAS
4 kambarių namai
\$212
Pinai
Nereikia įmokėti
36 Mėnesiai išmokėjimui
WESTLAKE SUPPLY CO.
1300 W. LAKE STREET
Monroe 4842-3-4

FOTOGRAFAS
CONRAD FOTOGRAFAS
Studija įrengta pirmos rūšies su moderniais užlaidomis ir Hollywood šviesomis. Darbas garantuotas.
420 W. 63rd St.
Tel. ENG. 5883-5840

VICTOR BAGDONAS
LOCAL & LONG DISTANCE MOVING
Perkraustom forničius, pianus ir visokius rakandus bei štorus. Vežam į farmas ir kitus miestus. Žema kaina. Musų darbas garantuotas. Taipgi pristatom anglis į visas miesto dalis.
3212 So. Halsted St.
Saukit Tel. VICTORY 0066

Tel. CICERO 5306
C. & M. PAUGA DISTRIBUTORS
Parduodam geriausius stipriausius
FOX HEAD ALŲ
Vynai-Likierai-Gėrimai į visas miest. dalis.
5031 W. Roosevelt Rd.
CICERO, ILL.

Sophie Barcus
RYTINE RADIO VALANDA
— iš stoties —
W.G.E.S.
Kasdien nuo 8:45 v. ryto iki 9:15 val. ryto.
Sabatomis nuo 8:30 iki 9:15 val. ryto.
Pirmadieniais taipgi 7:00 val. vakare.
Išgirsitė vėliausias žinias muziką ir kitus įdomius pranešimus.

MADOS

No. 4567 — Praktiška suknelė. Sukirptos meros 36, 38, 40, 42, 44, 46 ir 48.

Norint gauti vieną ar daugiau virš nurodytų pavyzdžių prašome iškirpti paduotą blankutę arba priduoti pavyzdžio numerį pažymėti mierą ir aiškiai parašyti savo vardą pavardę ir adresą. Kiekvieno pavyzdžio kaina 15 centų. Galite pasiųsti pinigų arba pašto ženkleliais kartu su užsakyimu. Laiškus reikia adresuoti: Naujienos Pattern Dept., 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJIENOS Pattern Dept.
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Čia įdėti 15 centų ir prašau atsiųsti man pavyzdį No. _____
Mieros _____ per krotinę
(Vardas ir pavardė)
(Adresas)
(Miestas ir valstija)

JACK SWIFT

MOTERU SKYRIUS

WOMEN'S SECTION

PUBLISHED EVERY THURSDAY

EINA KĄS KETVRTADIENĮ

ISTEIGTAS • MARIJOS • JURGELIONIENES

Vaikas ir Mokykla

Rašo L. NARMONTAITĖ

Ir vėl prie darbo

Užsibaigė atostogos ir mokyklos atsidarė. Ir vėl prasidėjo vaiko formaliosios pamokimasis. Reikia vaikui iš naujo priprasti prie tvarkos. Tas jam bus lengva padaryti, jeigu jis buvo namie tvarkingai auklėtas. Tam vaikui bus sunku priprasti, kuris betvarkiai namie gyvena ir kuriam tėvai duoda per daug valios. Toks vaikas bėda išdykęs ir pats nori viską tvarkyti. Jis turi saumyną pažiūrą ir nekreipia dėmesį į teises kitų mokinių.

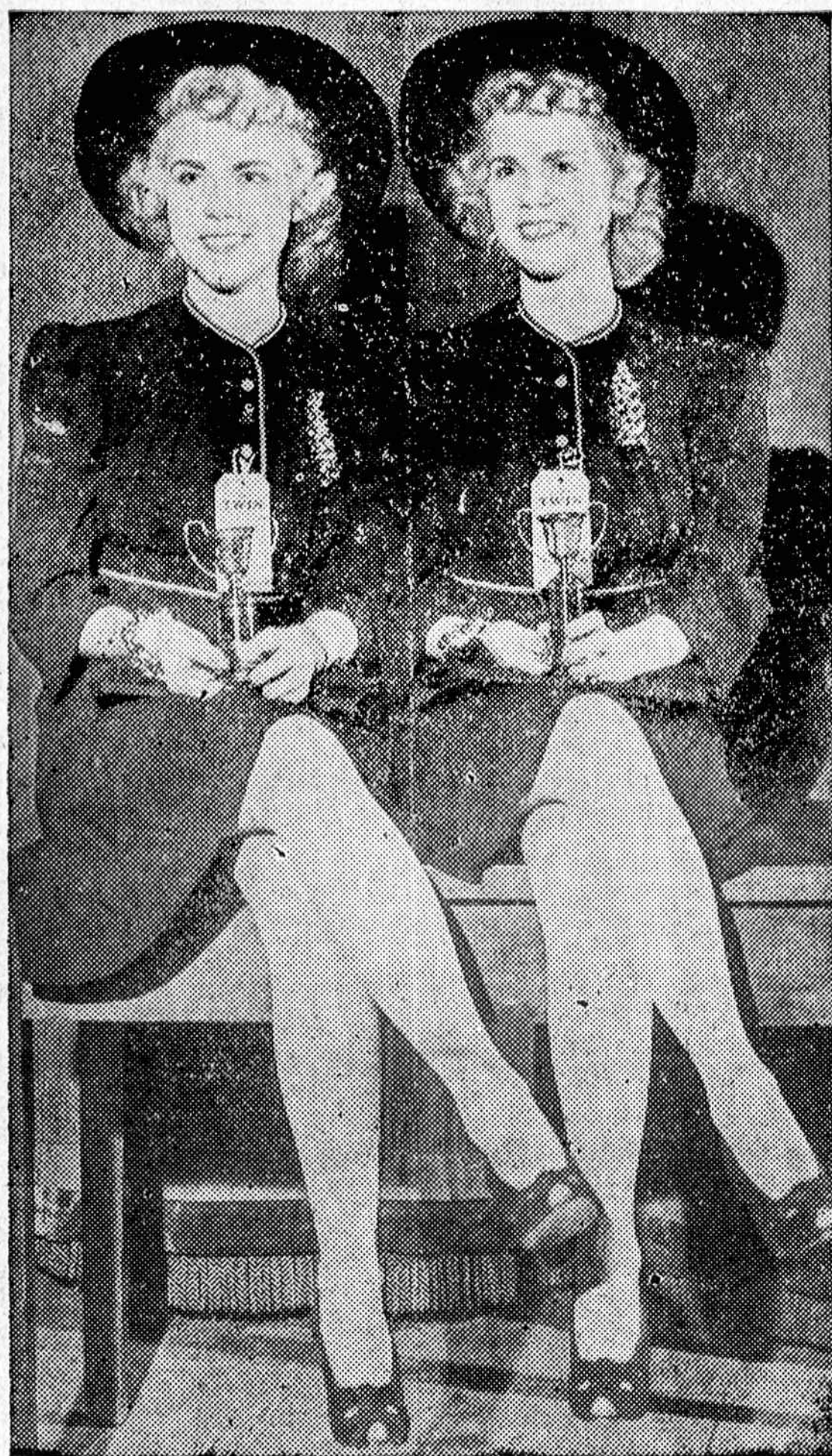
Naujas terminas ir nauja klasė yra vaikui naujas patyrimas. Jis pripranta prisitaikyti prie naujų sąlygų ir taip pismoka kaip gyvenime prisitaikyti. Gal per tai metais jis buvo klasės koks d. d. vyras ar vadas. Šiais metais jis randasi klasėje, kur yra daug daugiau gabesnių vaikų, ir jis turi sunkiau dirbti, kad galėtų juos pasivyti arba pralenkti. Šiais metais jis negali vaikščioti laisvai, nes jam reikia sukaudu dirbti. Ir taip darant pasibėgina jo charakteris.

Klas vaikas pareina namo ir verčia, kad nauja mokytoja jam neatneštų ir prašo mokytojos grįžti pas pirmą mokytoją.

ją, kuri jį geriau myli. Tėvai susinervina, nori vaiką patenkinti. Bet nereikia rupintis. Šitoks atsitikimas yra paprastas. Iš pradžių vaikai nepatenkinti nauja mokytoja, nes jie yra pripratę prie senosios ir labai nemylimi mainyti tvarką. Bet už poros arba trejeto savaitių vaikas nenorės prisipažinti, kad jis naujos mokytojos pradžioje nemėgo. Jis nenorės, kad jam būtų dagi primintas tas faktas. O pabaigoje termino ir su nauja jauna nenorės skirtis.

O gal vaikui nepatinka, kad šį terminą kitas vaikas išrinktas kaip pagalbėtojas toms pareigoms, kurias pirmiau atlikdavo iš pradžių vaikas pyksta, ir gal pešasi su savo konkurentu. Bet ir tas praeina ir vaikas kreipia dėmesį į kitus dalykus, kaip jis daugiau suprato įgyja. Jis tada randa kitą sritį, kurioje gali pasireikšti savo gabumais ir asmenybe.

Visi šitie patyrimai pamokina vaiką, kaip prisitaikinti visuomeniniam gyvenimui ir kaip gyventi žmoniškai. Tas prisitaikymas prie socialio gyvenimo yra gal svarbiausia ir pagrindinė lekcija, kurią mokykla stengiasi įskiepyti mokiniui.

EAST ST. LOUIS, ILL. — Mary Lynn ir Marion Lee Wild labiausiai panašios dvynukės, kurios dalyvavo tarptautinėje dvynukų konvencijoje.

nasipirko šokių tokį ukelį. Tačiau abudu buvo nepritę, nemokėjo tinkamai ukininkauti todėl, anot pačios Žemaitės, "u-kyje pasijutome, kaip žirginiai arkliai, pakinkyti į arklą; nežinojom kur sukltis, į kurį galvą varyti."

Todėl iš ukių jie persikėlė į Užvėnų sodžius. Užvėnų valdė, kur buvo Povilo Višinskio tėvų višči. Pov. Višinskis tuo metu mokėsi gimnazijoje. Per atostogas jis atvažiuodavo namo, ir Julija Žymantienė su juo susidraugavo. Mat, Julija mogo knygas, kurių Višinskis jai atveždavo ir duodavo pasiskaityti. Atveždavo ir lietuvių draudžiamųjų lietuvių "Aušros", "Varpo", "A. žvalgos" numerių.

Žemaitė su jaunu įkarščiu griežėsi knygų ir laikraščių. Ir taip toji senutė kaimo bobelė, jau turėdama apie 50 metų amžiaus, naktimis (nes dienomis laiko nebūdavo) vaikais, valgio gaminimas, visos šeimininkės pareigos ir t.t.) sėdavo prie mažytės, rukstančios lemputės ir skaitydavo lietuviškas knygas, laikraščius, skaitydavo net iki išauštant.

Višinskis buvo jai lyg koki mokytojas: jai patardavo, paaiškino, ir Žemaitė įvyko didelis pasikeitimas: ji susidomėjo naujuoju gyvenimu, susidomėjo knygomis, susidomėjo literatūra ir... nutaria pati pamėginti ką nors parašyti.

Ir vėl sėdosi Julija Žymantienė prie rukstančios lemputės ir rašė apsakymėlius. Taip gimė pirmasis jos apsakymėlis "Piršlybos". Tą savo apsakymėlį Julija atidavė Pov. Višn. kniui, tuo metu jau Petrapilio universiteto studentui. Paskaitęs "Piršlybas" Višinskis ragino Juliją toliau rašyti. O įduotajai apakymėliu jis išsivežė ir kitais metais atvažiuodamas atostogų atvežė jį jau atspausdintą viena me kalendoriuje. Apsakymėlis išaištytas, pavadintas nauju vardu "Rudens vakaras", o pačiai rašytojai sugalvotas apavardis Žemaitė. Pačiai Žemaitė, ir jos vaikams tai buvo tiesiog stebuklas: nušliurusi mama knygas rašo!

Tačiau vyras tuo nesidžiaugė, nes "per tuos niekus esą galima įkulti". Ir taip Julija Žymantienė nuo laiko virsta Žemaitė. Reikia pažymėti, kad net bendrai literatūros istorijoje tai yra gana įdomus reiškinys, kad žila, nušliurusi, vos skaityti ir rašyti temokanti kaimo bobelė, susilaukusi jau 50 metų amžiaus (kai kitos kaimo bobelės tuo metu jau tik poterius kalba ir rengiasi anam gyvenimui), pradėtu rašyti ir pataptu net žymia rašytoja.

Tačiau rašyti Žemaitė nebuv lengva, nes ukių darbai jai visu sunkumu gulė. Daugiausia rašydavo ji vakarais, atlikusi nuo sunkių dienos darbų. O čia vyras dar vis nuo at prikišdavo, kad ji užsimana niekais, kad vargsta be reikalo, dėl ko dar ir nukentėti galima.

Tačiau Žemaitė plunksnos nebemetė. Ir taip prie rukstančios lemputės ėmė gimti vienas po kito Žemaitės apsakymėliai. (Bus daugiau)

GERB. Naujienų skaitytojai ir skaitytojai prašome pirkinį reikalauti čia: tas krautuvės, kurios skelbia Naujienose.

Sonja

G Y V A T Ė

(Iš Vandos dienoraščio)

(Tęsinys)

"Hm, hm," šypso tėtė patenkintas. Pagirk Tada, ir gali daryti su tete ką nori. Deja, nei naujos suknelės nei skrybėlaitės man tuo tarpu nereiškėjo (nors, tiesą sakant, tėtė visada pats pirmiau pasiūlo ką nors pirkti, negu man ateina noras ką nors naujo turėti).

"Atsimink, dešimtą išvažiuojam. Ir kad visoki skarmaliukai, pyragiukai ir kiti galai gališkai būtų iki to laiko vežime."

"Klausau!" atsakau kariškai, imituodama Tada, kas vėl priverčia tėtė susijuokti.

Be tarp "klausau" ir "padarau" yra labai didelis skirtumas, kaip sako neva filosofai. Taip ir nuo dešimtos, kada turėjom išvažiuoti, iki to laiko, kada iš tiesų palikom kiemą, išėjo visos valandos skirtumas. O tai dėl to, kad atsitiko mažas įvykis. Bet... praleisiu tą kol kas...

Žodžiu, nuvažiuojom pas Onutę penkiese: tėtė, Tadas, Janonis, profesorius ir aš. Svečiu buvo daugybė, visi linksmi, visų nuotaikos pakilusios iki debesų. (Tikrai išvažiuojam, nes visi žing, kad šv. Ona, šeimininkių patronas, nedarys sarmatos leisdamas nepraus tiem debesiukščiame vaikiotis po dangų per tokią šventę — taigi visi buvo švariai sušluoti į pono Dievo užkrosnį.)

Tokiom aplinkybėm esant, galima suprasti, kad buvo ir atsitikto visoko, kas aprašyti neįmanoma. Turėčiau aprašyti tą puikią dieną, tas visas dainas, aidėjusias miškelyje ir paupyje, tas švelnias, liudnas melodijas, taip svajingai nutelkiančias, ir staiga, pačiam didžiausiam įsisvajojime, koks nors šposas, visų nuotaikas perversčius aukštyn kojom, — ir juokas lyg krioklys, lyg fontanas, čia krinčias, čia kyla, ir gestas, tai vėl įsiliepsnojanis. Net kažki kas pastebėjo, kad visi mes gyvenime ne trumpiau, kaip po tukstantų metų. Kodėl? — Kadangi juokas ilginais gyven-

nimą. Kaip bematant, ši mintis sukėlė daug naujų kalbų apie busimuosius Matuzalius — ir naujų juokų.

Ir vėl reiktų aprašyti mus šokių ir žaidimų vakare. Švelniuosius, kai užmiršti pasaulį sukdamos garsų sukury, kai viskas pranyksta, tik su kiekis skrendi, kyli, kažki kur į erdvę, į beribę ir — stok — ten dar yra ir kiti šokiai, laukiniai, triukšmingi, tiesiog pašėlę! Kai Tadas komanduoja "pirmyn, atgal, ratelis, krepšelis, mergaitės lig lubų, ir tt. ir tt." — tai, rodos pati Jaunystė, Laimė ir Džiaugsmas sukasi to mirgančio, judančio, klegančio jaunimo vidury!

Turėtumėt matyti tas žibanti akis, degančius veidus, juokiančias burnas, trypančių lekančių kojų mišinį — ir negalėtumėt ramiai šalia stovėti. Ir vyresnieji, "seniai", nebeįstveria: mamos, tėtės, dėdės, dėdinos, bobutės — visi jau šoka.

Senis bobą apkabina, Jaunas dienas prisimena, šoko, trypia, tra lia lia; "Smagu šokti su mergele!" Žiuvoais lieka tik paveikslai ant sienų...

Pagaliau Tadas surinka: "Vyrai lenkias iki žemės ir dėkoja už šokį" — jie lenkias visu moterų, senų ir jaunų, klyksmui ir pasitenkinimui, lenkias iki žemės, nes Tadas kariškis, o kariškos komandos, deja, pildomos pažodžiui.

Kai visi pavargę, sušilę, įraudę ir laimingi sukrinta pasilsėti ir minutei girdėtis tik "ai, oi, šilta, langus, duris" (nors seniai viskas, kas buvo galima atidaryti, atidaryta), — tėtė randa reikalo pastebėti:

"Vaikai, vaikai, ką jums tos nekalto grindys padarė? Sulaužysit!"

"Nieka!" sušunka kažki kas, "vestuvėms bus naujos!" (Bus daugiau)

Remkite tuos, kurie garsinasi "NAUJIEŅOS!"

MOTINA IR DUKTĖ

RAŠO LIUDA

—Keisti laikai: mus užklupo, mamyt, kur tik eini, visur tegrai kabinant, pilni laikraščiai žinių ir racio naujienos vien išimtinai karo žinių peršilios. Nors mes čia gyvenam dar ir nejauciam tiesioginio pavojaus mūsų gyvastims ar turtui, bet viską girdint ir matant prisirušimus ir mūsų šalies apsaugai, tarytum junti, kad nepoigo ir mus užklups ta baisi nelaimė, kaip koks uraganas, kurs viską pakeliui naikina.

—Taip, dukrele, kurs viską pakeliui naikina, su tuo tik skirtumu, kad uraganai patieina nuo gamtos suformavimo, kuri nesivaduoja gailestingumo jausmu, gi karus sukuria patys žmonės, kurie iš prigimties yra apdovanoti išmintimi ir sugebėjimu gyvenimo reikalus tvarkyti taip, kaip jiems patinka, ar taip, kaip kitiems ar visiems patiktų. Bet, deja, tarp geros valios žmonių, kurie visados atsimeina posakį: Nedarųk to kitam, kas tau negera — ir jį gyvenime praktikuoja — atsiranda daug didesnė dalis pikty žmonių, kurie dėl garbės, pirmenybės ar kraugeriško pašaukimo kelia pasauli neramumus, sukuria didžiausius karus, kur žusta milijonai jaunų gyvybių, paliekant kitus milijonus našlaičių, skurdo ir vargo globai. Paverčia gražiausiu civilizuo žmogaus protu ir rankomis pastatytus rumus ir kruvas gruzų, derlingas lygumas ir gražius gėlynus į giliomis duobėmis išknaisiotus, granatų išneštus urvus. Ir kodėl taip turėtų būti? Nejaugi ir tiems rustiems žmonėms nebūtu gražiau žiūrėti į taikų ir malonų gyvenimą? Čia gal dau-

giausia jiems rupi pakeisti valdymo formą. Sutrempti demokratiją ir visam pasauli įvykinti diktatorišką valdymo formą ir šiandien, dakrele, kas kovoja už demokratiją, kovoja kartu ir už mūsų laisvę, kovoja kartu ir už Lietuvos nepriklausomybę.

—Žinai, mamyt, dar aš vis negaliu priversti save manyti, jog Lietuva jau nuo kitų priklauso... Kad ją net nuo žemėlapiu nutėmė. Rodos, taip skaudu ir negarbinga. Sakytum, kad lietuvis taip būtų žemas nesuipratėlis, kad jis turėtų kitam vergauti. Klausiti kito, ką jis gali ar negali daryti. Aš nekartą, mamyt, pagalvoju, kaip tie Lietuvos žmonės gali viską pernešti. Juk jiems ten turi būti labai skaudu, daug skaudžiau negu mums, nes jie viską mato.

—Taip, dukrele, tai lietuvių tautos tragedija.

Maistas

Veda MORTA RUGIENĖ

Pyragas Su Persikais

2 puodukai miltų
1/2 šaukštuko druskos
4 šaukštukai baling miltelių
1/3 puoduko riebalų
1 gerai suplaktas kiaušinis
2/3 puoduko pieno
1 šaukštas cukraus
Persikų miltus, etc., ir sumaišyk gerai su riebalais. Pridėk suplaktą kiaušini, pieną ir gerai sumaišyk. Lengvai suminkyk. Padalink į dvi dalis ir sudėk į aštuonių colių keptuvą. Pirmą dalį tešlos išdėsus, išlepk sutarptu sviestu ir uždėk antrą. Ją taipgi išlepk sviestu. Kepk apie 25 minutes 425 laipsnių karščio pečiu.

Tešlą taipgi galima išdalyti į

LIAUDIES RAŠYTOJA ŽEMAITĖ

Nušliurusi mama knygas rašo!

Ir pats Žemaitės gyvenimas mums labai artimas. Žemaitė gimė

1845 m. Žemaitėje. Plungės parapijoje, grafo Pliaterio Bukantšės dvarelyje.

Jos tėvas, Benesevičius, tarnavo tame dvarelyje ukvaizdžiui. Tėvai, Benesevičiai, laikė save bajorais ir, kaip visi ano meto bajorai, šeimoje kalbėjo tik lenkiškai. Vaikus taip pat auklėjo lenkiškojo dyasio. Tuo būdu ir jų duktė Julija, vėliau tapusi mūsų rašytoja Žemaitė, lenkią laikė savo tėvyne.

savo raštuose ji aprašinėja daugiausia tik sodžiaus žmonių gyvenimą

(visuose jos raštuose mes galime užlikti vos vieną kitą apsakymėlį, kuriame aprašinėjamas ne kaimo gyvenimas, bet miesto; tačiau šitie Žemaitės apsakymėliai taip literatūrinu atžvilgiu, taip pavaizduotos tikrovės atžvilgiu yra žymiai silpnesni, blankesni). Bet užtat sodžiaus gyvenimas jos raštuose atsispindi kaip veidrodyje. Pradėję skaityti Žemaitės raštus, mes pasijuntame įžengę į samanotas bakažes, kuriose gyveną žmoneliai turi begalybės rūpesčių, vargsta didžius vargus, o džiaugsmo, linksmybės valandėlės retai kuomet teatlanko. O daugelyje jos apsakymėlių mes pamatome net tokį gyvenimą, kuris beveik niekuo nesiskiria nuo buvusių baudžiauninkų gyvenimo: anksti keldami ir vėlai gulti eidami per visą savo amžėlį vargsta, plūša žmoneliai, kad juodos duonos kąsnėlį užsidirbtų (bet ir tos nevisuomet teturi), kad savo vaikus rūpesčiuos rūpestėliuos išaugintų.

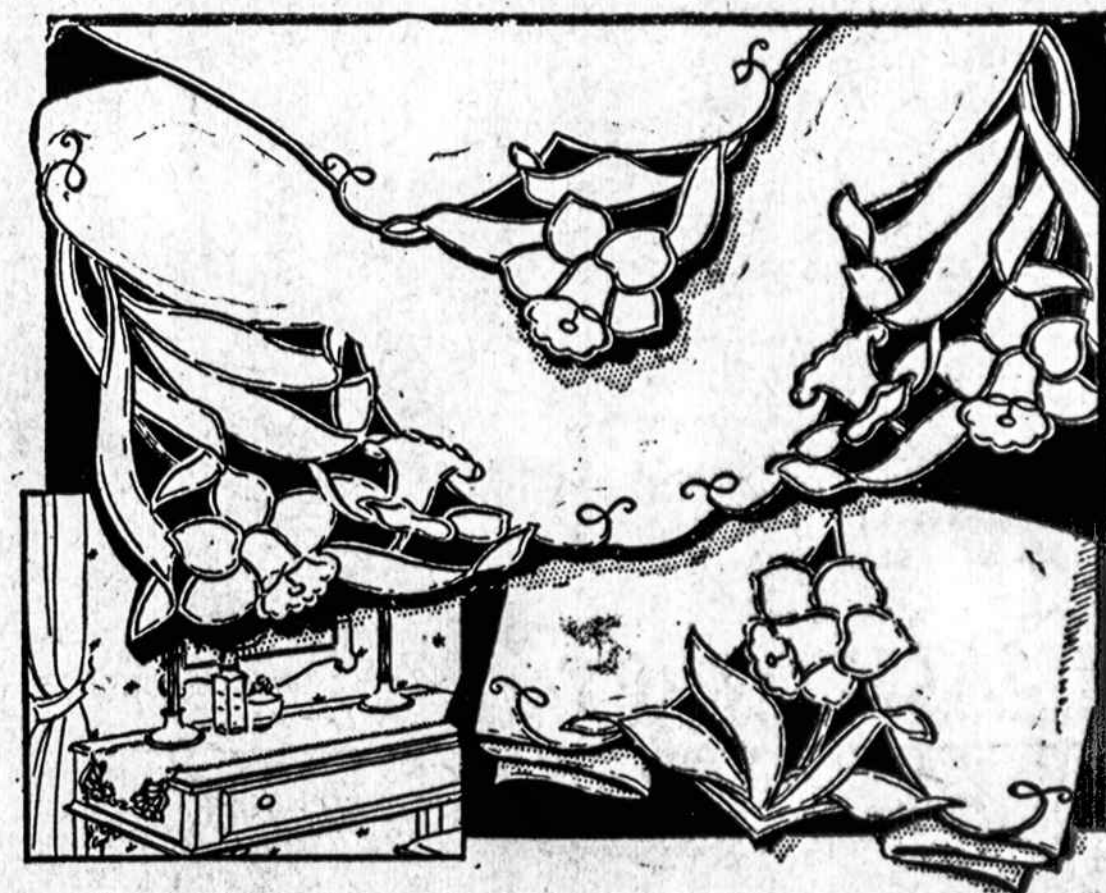
mažus biskvitus. Juos iškepus, perskirė ir vidun sudėk sutrintus pasaldintus ir atšaldytus persikus, taipgi uždėk ant viršaus. Paduok stalan su tiršta neplakta grietine.

Tačiau Benesevičiai buvo neturtingi žmonės, todėl Julijos daugiau pamokytį neįstengė: ji namuose iš tėvo išmoko skaityti ir rašyti (žinoma, lenkiškai), ir tai buvo jos visos mokslas. Tačiau tėvų namuose kartkartėmis atsiradavo viena kita knyga, kurias Julija labai mėgo sakyt. Skaitydavo daugiausia lenkiškas knygas, bet pasitaikydavo ir viena kita žemaitiška (žemaitiškai kalbėti Julija pramoko iš kumečių vaikų, su kuriais kartu žaisdavo, bėgiodavo). Tuo būdu draugaudama su kumečių vaikais Žemaitė jau nuo pat mažens pažino liaudies gyvenimą,

kurį vėliau taip spalvingai savo raštuose atvaizdavo.

Kilus 1863 m. sukilimui, Julija visa širdimi užjautė sukilėliams. Vos 18-kos metų Julija gabena į mišką sukilėliams valgi, drabužius, slaugo sužeistuosius, suteikia įvairių žinių apie rusų kariuomenės žygius.

Po sukilimo Julija pastojė tarnauti į Džiuginių dvarą, netoli Telšų, kuriame baudžiauninku buvo Laurynas Žymontas. Su juo Julija susidraugavo ir už jo vėliau ištekėjo. Juodu

CUTWORK MOTIFS

PATTERN 2624

2624 — Išsiuvinėjimai baltiniams.

NAUJIENOS NEEDLECRAFT DEPT. No. 2624
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Čia įdedu 10 centų ir prašau atsiųsti man Pavyzdį No.

Vardas ir pavardė.....

Adresas.....

Miestas ir valstija.....

APIE LIETUVĄ, APIE RUSUS IR RYMO POPIEŽIŲ, KURIS LIETUVIŲ NEUŽTARIA

— Trijų Cisero Parapijų Paskalbėjimas —

Petras. — Labas vakaras, Jokubai.

Jokubas. — Laba, labą, mano mieli bičiuliai. Na, kur taip ilgai buvota praužę?

Petras. — Žinai, Jokubai, dar per vasaros karščius buvau išvažiavęs ant vakacijų. Todėl ir pats save nebeturėjau progos ateiti. Bet dabar parvykęs vakar susitikau Joną. Jis labai susirupinęs dėl to, kad rusai pavergė mūsų tėvynę Lietuvą. Sako, tie stulksni užgrynė lietuvius vartoti savo vėliavą ir giedoti Lietuvą tėvynę mūsų. Nors dar lietuvius laikraščius visus neuždarė, tačiau visus likusius paverė kothunais. Jie taipgi paskelbė, jog visi lietuviai pastatyti fabriškai, namai ir žemė yra nebe lietuvių, bet priklauso jų viršininkui Stalinui. Ką tu manai, Jokubai, ar begalės kada nors Lietuva išsiliuosuoti iš tos vergijos?

Jokubas. — Taip, mano mielas Petrai, ši vasara buvo labai nelaiminga Lietuvai ir visoms mažoms tautoms. Kaip jau žinota, Hitleris pradėjęs karą rugsėjo 1-mą, 1939 metais, prieš Lenkiją, iki šian laikui užkariavo Lenkiją, Norvegiją, Olandiją, Belgiją, Luksemburgą ir net galingą Pranciją. Be karo, vien tik grąsinimais užgriebė Austriją, Čekoslovakiją, mūsų Klaipėdą ir Daniją. Todėl, suprantama, Hitlerio draugas Stalinas išliktų, kaip vokiečių naciaris lengvai vyksta mažesnes tautas pavergti, irgi grąsinimais užpuolė Pabaltijos mažas respublikas. Iš sykiu darė nęvą sutartis dėl savitarpinio apsigynimo, bet kaip tik koją įkėlė, tāt visis savo pasiūlytas ir padarytas sutartis panaikino, ir pradėjo po prievartą tuos kraštus sovietinti.

Kaip Lietuva išsiliuosuos

Lietuva, Latvija ir Estija tegalės išsiliuosuoti iš Rusijos nusisususių komisarų vergijos tik kai Anglija nugalės Vokietiją ir Italiją.

Jonas. — Na, tai kaip tu mūsų Lietuvą pasiliuosuos iš rusų, juk anglai su rusais nekariauja?

Jokubas. — Taip, nors dabar anglai su bolševikais ir nekariauja, tačiau Rusijos komunistų valdžia susmuks.

Jonas. — Nesuprantu, kaip tokia milžiniška galybė galėtų sugriuti. Juk rusų bolševikai turi tukstančius aeroplanų, tankų ir milijonus gerai išlaivintų kareivių. Kaip tai viskas gali susmukti?

Jokubas. — Mano mielas Jonai, jei tu pažvelgsi į istoriją, tai pamatysi, kiek daug tokių pat galingų ir tvirtų imperijų sugriuvo. Babyloniečių, asirų, egiptiečių, romėnų — visos buvo savo laiku galingos ir didelės tautos, tačiau šiandien apie jas tik istorijoje skaitome. O kad ir mūsų laikų tokios imperijos kaip Napoleono, Kaizerio, Rusijos caro, Austro-Vengrijos, visos dinga po praužę.

LOVEIKIS Stundam Gėles Telegramu i Visas Pasaulio Dals
KVIETKININKAS Gėles Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams
3316 So. Halsted Street
Tel. YARDS 7308

URBA Gėles Mylantiems Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviams, Papuošimams
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone LAFAYETTE 5800

net 35 milijonus gyventojų, todėl ir popiežius buvo jai prielankesnis ir už lenkus užsistojė. Dėl lenkų jis ir protestas siuntė Hitleriui ir Stalinui.

Petras. — Ne tik dabartinis popiežius Pius XII nieko nesakė, kai rusų bolševikai užgrobė ir pavergė Lietuvą, bet jis nepripažino Lietuvai Vilniaus, kai jis buvo gražintas Lietuvai. O nepripažino dėl to, kad Vilniaus savyje viešpatavę bolševikai, kaip pirmbuvę popiežius, taip ir dabartinis, visados patikavo ir jų norus pildė, o lietuvius, kaip jo pirmakūnį, taip ir dabartinis, ignoruoja ir niekina.

Jokubas. — Tikrai gerai pasakė, Petrai. Taip ir yra. O žiūrėkite, lietuvių Romos katalikų bažnyčios kunigai yra tiek spūti, arba nuododa tokie esį, kad jie to viso nemato, ir jokių protesto popiežius nepareikia. Ne tik jie protesto prieš toki popiežius pasielgimą nepareikia, bet, priešingai, lietuviai romiški kunigai liepa savo ganomoms avelėms melstis už tą popiežių. Liepa melstis už tą popiežių, kuris lietuvius katalikus neužstoja, kuris lietuvius pniekina ir nelauko lygiai savo vaikais su kitų tautų tikinčiais.

Čia turita atminti, kad dabartinis popiežius Pius XII nei žodžio nesakė Hitleriui, kai jis užgrobė mūsų Klaipėdą. Bet jis greitai išnešė protestą kai Hitleris užgriebė dalį Lenkijos. Vienu žodžiu, dabartinis popiežius nebuvo ir nėra Lietuvos ir lietuvių draugas bei užtarčias.

Jonas. — Tai kodėl tie mūsų lietuvių Romos katalikų bažnyčios kunigai taip karščiuojasi, kodėl liepa savo avelėms melstis už toki popiežių, kuris mažų tautų nepaiso, negina jų, neužstoja?

Jokubas. — Kadangi jau vėlus vakaras, tai šitą klausimą aš judviem paaiškinsiu kitą sešėdienį. Ši vakartą aš jau ju nesėpsiu išvirožyti.

Petras. — Na, labai ačiu tau, Jokubai, už taip gražų pasikalbėjimą. Lik sveikas.

Jokubas. — Likta sveiki, mano mieli draugai. Nepamirškite užsukti kitą sešėdienį. Cicero Jokubas.

Padėka Už Aukos Jono Šiušos Laidotuvėms

Mirė Nepalikęs Giminių, Turto

Rugpjūčio 24 d., šv. Kazimiero kapinėse buvo palaidotas Jono Šiuša. Kądangi velionis neturėjo giminių, tai jo buvusi draugui Kostantui Cepulevičiui teko rūpintis laidotuvių. Laidotuvės įšio turto nepalikė. Lietuvių jokiš laidos buvo padengtos aukomis.

Štai aukavę draugai:

I. Laisas — \$5.00

Po dolefiu aukavo: P. Miller, J. Klovas, F. Leonas.

Po vieną dolerį aukavo: O. Mikušienė, J. Gumauskas, B. Vaičiūnienė, K. Vaškėlis, A. Laisas, Butkus, K. Labinas, I. Labažinskis, I. Slonksnaitis.

Smulkų aukų buvo 80c. Viso sudarė \$20.80.

Darbininkai dirbtuvė, kur velionis kadaise dirbo, suaukavo \$37.60. Kruopiškių Progreivyvi Klubas aukavo \$31.60. Tokiu būdu viso laidotuvių išlaidoms padengti aukų sudarė \$90.00, už ką tariau nuosirdžiausią ačiu.

Toliau dėkoju gerb. klebonui kun. Vaskevičiui už nuosirdų patarnavimą; laidotuvių direktoriui p. Lekavičiui, grabnėsiams ir visiems laidotuvių dalyviams.

K. Čepulevičius.

VAKAR CHICAGOJE

● Chicago karo d. strikt viršininkas leit. gen. Stanley H. Ford vakar paskelbė, kad generolo ranga buvo suteikta pulkininkui Charles H. Bonesteel, distrikto generalio štabo viršininkui.

● Nežinomi piktadariai gatvėje užpuolė namo einantį aludinką Gus Newmann ir atėmė \$187 — dienos įplaukas. Newmann užlaiko alinę prie Clark ir Writthwood avenue, o gyvena ad. 2837 Burling st.

● Chicago mokyklų superintendentas Johnson skelbia, kad netrukus viešosios High school mokyklos įves popietinius ir vakarinius kursus amatininkams lavinti. Duos pamokas avilėtojų, metalo darbuose, architektūroje, braižyme, etc., po 30 valandų kas savaitę. Studentai laukia kursų bus aprūpinti darbais karo pramonės.

● 7-i Chicago preclinkai nori įvesti blaivybę savo ribose. Miesto klerkas Schreiber skelbia, kad tie preclinkai atiduos klausimą savo balsuotojų referendumui lapkričio mėnesio rinkimuose. Tie preclinkai yra: 12 ir 17-tas 3-iam warde; 40, 41 ir 44-tas 16-tam warde; 36, 41-main warde, ir 1-mas 39 warde.

● Už fotografavimą Morgan Park policijos stoties ir kitų viešų t. obesių Chicago, buvo suimtas ir teismui atiduotas 46 metų chigagietis Peter Parsich, nuo 27 South Halsted street. Jo fotografinis aparatas būvęs vokiškos gamybos, taipgi jo rubuose būvęs atrastas mažas asarinių dujų šautuvas.

● Netoli Peterson avenue ir Lincoln, prie sanitarinio distrikto vakar buvo atrastas lavonas apie 65 metų vyro. Jo nugaroj ir galvoj buvo kelios gilios peilio žaizdos. Netoliese kuno gulėjo ir peilis, kuriuo nežinomasis turbūt buvo nudurtas. Polijėja spėja, kad rastojto pavardė buvo Charles Demsil.

● Vakari 28 dieny arklių lenktynių sezonui atsidarė Hawthorne arklių lenktynių parkas netoli Cicero.

● Du gliklioti piktadariai atėmė \$7,400 brangenybėmis ir \$300 pinigais nuo Mrs. Dorothy Davies, gyvenančios adresu 2209 South Michigan avenue.

● Koroneris paliosavo nuo atsakomybės 17 metų jaunuolį Leonard Helke, Glenoec policijos viršininko sūnų, kuris befedžiomas perėitą sekmdienį nušovė savo 15 metų draugą Arthur Heinloche, 671 Dundee Road, Nelaimė įvyko netoli Northbrook, kur abu šaudė balandžius.

● Už "girtą" važiavimą 15 dieny terminą kalėjime turės atsėdėti 40 metų 18-ietis John Savaže, nuo 2013 Canalport ave. Kitas vairuotojas, John Gilliam, nuo 4731 Kenmore avenue, turės atlikti 10 dieny terminą už pravažiavimą trafikiu šviesos.

● Prekyba su Europa sumažėjus labai nupuolė judėjimas Chicago uoste. Rezultate nupuolė ir Chicago munitinės įplaukos. Per rugpjūčio mėnesį munitinė surinko \$480,715, kuomet pernai per rugpjūtį įplaukų turėjo virš \$890,000. Per Chicago uostą ejo didelė dalis Jungtinių Valstijų eksporto ir importo biznio su Skandinavijos ir Pabaltijos šalimis.

Garnys Brookfieldo Žvėryne

Garnys vakar rytą aplankė Chicago Brookfield žvėryną ir padingino jo žirafų skaičių dar vienu ilgakakliu. Garnys turėjo nemažai darbo, nes jo atnešta dovana svėrė apie 200 svarų ir buvo apie 6 pėdų aukščio.

Lietuvių Kalbos Pamokos

Lietuvių kalbos mokyklos atidarymas ir mokinių registracija įvyks ši sešėdienį, rugs. (Sept.) 7 d., 10 val. ryto, Jonistų salės kambariuose, 815 W. 33rd St.

Pamokas gali lankyti vaikai, jaunimas ir paaugę asmenys. Mokymo valandos bus pažymėtos pagal mokytojų ir mokinių sutartį. Vaikai bus priimami tik su tėvų įgaliaivimu. Mokyklos Taryba.

Sokių Mokyklos Piknikas

Klasikų sokių mokyklos piknikas įvyks rugsėjo-Sept. 8 d., (pradžio 1 val. diena), Beverly miškuose, 87 ir Western Ave. Į išvažiavimą yra kviečiami visi jauni ir paaugę, nes visiems bus smagu linksintis ir žaisti prie geros orkestrės. Sokių programą išpildys Andrejevo mokyklos mokiniai, tai atvykę į pikniką nesigailėsite, nes čia visiems bus smagu. Širdingai užprašo pikniko rengėjai. —Komitetas.

Nepasisekė Pabėgti Iš Kalėjimo

Vakar rytą iš apskritio kalėjimo nepasekėmingai bandė pabėgti keturi kaliniai, du iš jų nuteisti kalėti visą amžių. Užrakinę sargą vienoje celėje jie išsigavo į koridorių ir metaliniu suolu bandė išmūsti grotais apsaugotą langą. Bet tuo momentu koridoriuje pasirodė kalėjimo superintendento asistentas Th. O'Malley ir pabėgimą suardė.

Bandyme pabėgti dalyvavo Joseph Dalia, 3455 Madison street, laukiantis teismo už apipilėsimus; John Sharpe, 1502 Jonquil street, pabėgėlis iš Pennsylvania kalėjimo; Matthew Vitale, 1016 S. Winchester st., nuteistas visam amžiui; ir William Kobley, 3018 N. Parkside avenue, irgi nuteistas visam amžiui.

Mokykla Joms Nepatinka

Praleidusios tik vieną dieną mokyklų, dvi jaunos mergaitės nusprendė, kad ne kas mokyklos suole sėdėti, pasiėmė mažas valžėles sėdo ant dviračių ir išvažiavo pasaulio pamatyti. Jos yra Betty Jane Schurak, nuo 5713 Leland ave., ir jos draugė, Ruth Lorch, 5717 Leland, abi 15 metų amžiaus.

SUSIRINKIMAI

DR-JOS "LIETUVOS UKININKO" EKSTRA susirinkimas įvyks smekadienį, rugsėjo 2 dieną, West Side svietainėje, 2242-44 W. 23rd Place, 1 val. popiet. Prašome visų narių dalyvauti šiame susirinkime, nes bus keliami keli konstitucijos paragrafai: mėnesinis mokeskis, komitetas, pašalpos ir skyrių klausymai. Butinai dalyvaukite šiame ekstra susirinkime. Už neatsilankymą į susirinkimą bus 50 centų baudmė.

—J. Zurkauskas, Pirmininkas, A. Linkus, Rašt.

JAUNŲ LIETUVIŲ AMERIKOJE TAUTISKO KLUBO mėnesinis susirinkimas įvyks penktadienį, rugsėjo 6 d. 7:30 val. vak. Chicago Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St. Susirinkimas svarbus, kiekvienas narys privalo atsilankyti. Taigi kurie nariai esate pasilikę su mokeskim pasirūpinkite užsimokėti. S. Kunevičius, Rašt.

BURNSIDE SLA 63 KUOPOS mėnesinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 5 d., 7:30 val. vakaro, Tuley Park svet. Nariai malonėkite atsilankyti, nes yra ruošinėjami prie rengimo — balteto, naujų narių įvedinimui. —Skr. A. Laurutanas.

MORNING STAR KLUBAS įakys mėnesinį susirinkimą rugsėjo 5 d. 8 val. vak. Grigaidio svetainėje, 3800 West Armistage Ave. Draugai malonėkite atsilankyti, nes yra daug dalykų apvarstyti. Rašt. M. Cepul.

CLASSIFIED ADS.

WHOLESALE FURNITURE

Rakandai ir Įtaisai Pardavinimi

MOKEDAMAS CASH už rakandus, sutuopysi nuo 40 iki 60%. Mes pristatome bile kur. Paaukite ar rašykite dėl daugiau informacij. Vien tik nacionaliai žinomi daiktai randasi pas mus. ALISAUSKAS, Sunus, 6348 S. Western Ave., Chicago, Ill. Phone Republic 6051.

HELP WANTED-FEMALE

Darbininkų Reikia

REIKALINGA MERGINA namų darbai ir pagelbėti prie kudioio. Virti, nuosavas kambarys, maudynė, radio, nuo \$8.00 iki \$10.00 savait. Šaukite Dorchester 0221.

REIKALINGA MERGINA abelnam namų darbai, nėra virimo, nėra sunkus skabimo. Privatiškas kambarys. Šaukite Keystone 0378.

REIKALINGA MERGINA abelnam namų darbai, reikalinga liudijimai. 2 kudioiai, ant vietos gyvenimas. Šaukite Graceland 9723.

REIKALINGA MERGINA prie namų darbo, nuosavas kambarys, nėra skabimo, nėra sunkus valymo. Turi mylėti vaikus. \$10.00 savait. Šaukite Armitage 2229.

REIKALINGA MERGINA abelnam namų darbai, tarpe 20-35 metų amžiaus, 3 suaugę žmonės. Kambarys ir maudynė, gera alga. Frank Kohn, 2910 Pine Grove Ave.

REIKALINGA MOTERŲ skudų rū sortavimui džonkšapy. Tik patyrusių. Pastovus darbas ir gera mokeskis. Berger Bros., 2248 West Lake Street.

REIKALINGA VIREJA patyruši roadhouse gaminti valgius. South West Highway ir Harlem Avenue, Worth, Ill. Tel. WORTH 88 R2. Charlie Gavcus.

REIKIA PUSES AMŽIAUS moteries abelnam namų darbai. Kambarys, valgis ir mažas užmokestis. Šaukite LAFayette 5331.

MERGINA AR MOTERIS, abelnam namų darbai. Nuosavas kambarys, 67 pradant. FAIRfax 3522 po 12 val. dienos.

OPERATORS, dirbti prie vaikų suknelių ir guzikų skylių Dienomis ar naktimis. A. S. Coubeau, 116 S. Wells St.

PATYRUSI MERGINA ABELNAM namų darbai. Nereikia virti, nereikia daug skalbti. Gyvenimas ant vietos. LAWndale 5510.

MERGINA ABELNAM NAMŲ darbai. Buti ar eiti. \$8. 2207 Rosemont, 1 aukštas. HOLlycourt 7138.

HELP WANTED-MALE-FEMALE

Darbininkų-Darbininkų Reikia

MOTERIS AR VEDUSI PORA mažam ukiui. Turi mokėti karves milži. Apie alga susitarsime pasikalbėjime. PROspect 8985, 3424 W. 67th St., Antanas Grinius.

MISCELLANEOUS

Ivairūs

PARDAVIMUI FURNISIUOTI kambariai su visais įrengimais, pušė bloko nuo elevatorais, gera transportacija. 16 kambarių, visada pilni. 352 West 63rd St. 2-ras aukštas.

PROFESSIONAL SERVICE

Profesionalis Patarnavimas

JOHN KAZLAUSKAS, kriaučius, per ilgus metus buvęs 6103 South Racine Avenue, praneša, kad dabar persikėlė į 4454 S. Western Ave. Kam reikalinga drabužiai valyti ar taisyti, nauji pamušalai rautams ar pertaisyti fur kautą, atsišaukite po nauju antrašu.

Naudokitės "Naujienu" Informacijų Biuru

Teikia žinias Apie Paren-gimus.

"Naujienu" įsteigė Lietuviškų Parengimų Informacijų Biurą. Draugijos, Kliubai ir visokios įstaigos prašomos pranešti "Naujienu" dienas savo parenginių. Taipgi ir rengėjai, pirm samdyimo svetainių, prašome kreiptis į "Naujienu", kad nesusidurti su kitais parengimais ir išvengtų nepageidaujamų konkurencijos. Šį patarnavimą "Naujienu" teikia nemokamai.

Remkite tuos, kurie garsinasi "NAUJIENOSE"

HELP WANTED-MALE

Darbininkų Reikia

REIKALINGAS APYSENIS PAVIENIS vyras, blaivus, kaipo dėnitorius prie krautuvės. Kambarys, užlaikymas ir gera mokeskis atkanciam vyru. 1458 W. 15th St.

REIKALINGAS sėlsmanas parduoti aliejų. Geros pajamos. Gali dirbti pilną laiką arba dalį. FELDMAN PETROLEUM 544 W. Roosevelt Rd.

UZSIDIRBK NUO \$5 iki \$8 kasdien, pardavinėjant Nylon panciaus, slacks siutus, ir tt. rudens ir Kalėdų sezonui. Pavyzdiai ir išmokymas dykai. Liudijimas reikalingas. Kreiptis Real Silk Hosiery Mills, 36 S. State. Kambarys 1013.

FURNISHED ROOMS-TO RENT

Gyvenimui Kambariai

GRAZUS, SVARUS kambarys rendai. Su ar be valgio. Mrs. Pauzer. 3508 So. Maplewood.

FOR RENT-IN GENERAL

Rendai-Bendrai

RENDAI 9 KAMBARIŲ murinis namas, naujai išdekoruotas. Pulkas dėl Rooming House. \$35. 327 South Hohore St.

REAL ESTATE FOR SALE

Namai-Zemė Pardavinimi

PASISTATYK sau NAUJA NAMĄ. Parsiduoda platus lotas Marquette Parke arti 2 gatvekarių, parkų ir šturų, ant kurio galite pasistatyti didelių kambarių namą. Labai pigiai. Charles Urnich (Urnika), 2500 W. 63rd St. 2-ras aukštas. Prospect 6025.

AR TURITE 5 SIMTUS? ARBA KA TURITE MAINYTI? 6 flatų murinis namas štymu šildomas, tinkamas dėl Rooming House. Reikia pataisyti. Kaina \$4500. Randasi vienas blokas nuo Lake Michigan. Turime visokių barginų pardavimų arba mainymui. C. P. SUROMSKIS 6921 S. Western Ave., REPUBLIC 3713.

6 KAMBARIŲ BUNGALOW, furniso šiluma. Pigiai greitai pardavinimi. 5714 So. Christiana Ave.

9 KAMBARIŲ MEDINĖ REZIDENCJA, 2 maudynės, gerai užlaikytą, geros statybų, gali būti perdirbi ir 2 apartamentus. Arti mokyklos ir bažnyčios, prie gero bizniko distrikto, arti gatvekarių ir Rock Island traukinių linijų. Bus parduota pigiai. Lotas 50x125. Savininkas. STEwart 8060.

6 KAMBARIŲ NAMAS ant gristo kelio, netoli kar-laimės galo. Šiaurvakari miesto ribų. Reikia tik \$200 cash, kitas mažas mėnesinis įmokėjimas. Box E5, 1739 So. Halsted St.

6 KAMBARIŲ NAMAS ANT gražaus loto tik trumpą kelią nuo Oak Park. Imsiu \$300 cash, \$25 kas mėnesį. Arti mokyklos, bažnyčios. Gera transportacija. Box D346, 1739 So. Halsted Street.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

PARDAVIMUI GERA BUCERNĖ ir grosernė; su namu ar be namo. Svarbi priežastis. 3649 South Halsted St.

TAVERNAS ANT PARDAVIMO, išdirbtas per daug metų. Yra karštų vandeniu apšildomas. 4314 So. Ashland Avenue.

PARSIDUODA TAVERNAS Roselande. Graži vieta, biznis gerai eina. Priežastis pardavimui — važiuoju į kitą miestą. PULman 0559.

PARDAVIMUI GROSERNĖ ir DELICATESSEN, pigiai. 3310 So. Lithuania.

EKSTRA BARGENAS! Parsiduoda pelninga bucernė ir grosernė. 3 darbininkai dirba nuolatos. Parduodu iš priežasties apleidžiu Chicago. Parduosiu labai pigiai. Puse mėn. ti, kitas ant lengvų įmokėjimų. Kas norite gero biznio, nepraleiskite progos. Dėl informacijų kreipkitės 3200 S. Lithuania. Klauskite Andrew.

TAVERNAS IR NAMAS Parduoti. Seniai įsteigtas. Pigiai. 1926 Canalport Avenue.

FARMS FOR SALE

Ukių Pardavinimi

PIGIAI PARDUOSIU 80 akrų farmą. Gera žemė, geras alfalfos derlius. Graceland 4552.

BUSINESS SERVICE

Biznio Patarnavimai

WESTERN BEDDING QUILTS. Puikų patalų su juų plunksnėmis. Patarnavimas viena diena. Mes išvežame ir atvežame. Siuvam ir kaldfas. Tel. PROspect 1931. 5216 So. Western Avenue.

Mergaitė Žuvo Po Pirmos Dienos Mokykloj

— Automobilių Nelaimės Chicagoj —

• Eidama namo po pirmos dienos mokykloj po automobiliu pakliuvo ir žuvo 7 metų mergaitė Adriann Roak, nuo 2428 West 34th Place. Ją suvažinėjo automobilis vairuojamas 30 metų moteriškės, Annette Palubcki, nuo 3225 S. Paulina st. Ji buvo suimta, kai pasirodė, kad vairavo mašiną neturėdama draiverio laisnų.

Kitos Nelaimės

• Prie Devon ir Crawford avenue, Lincolnwood priemiesty, Northwestern traukinys sudaužė keleivinį automobilį ir užmušė jame važiuosį 59 metų Bert Felter, nuo 6662 N. Central avenue. Felter buvo kinematografinio aparato operatorius.

• Taksi automobiliui stailgiai sustojus prie Adams ir Canal nuo sėdynės nukrito ir ranką nusilaužė jame važiuosį 77 metų vienuolė, Sesuo Augusta Marie iš St. Mary of the Woods vienuolyno, Terre Haute, Ind.

• Rugpjūčio 20 d., sužeistas automobilio nelaimėj vakar mirė 83 metų Herman Felstra, nuo 240 West 107th street. Jis buvo suvažinėtas prie 107th ir Wentworth avenue.

Rugsėjo 8-tą — Lietuvų Politikos Diena

Visų Politinių Klybų Išvažiavimas

Tokių vardu Lietuvų Demokratų Lyga Cook apskrįčio rengia išvažiavimą-pikniką, Ryan's miškuose, prie 87th ir Western avenue. Kiekvienam, su karais ar be karo, bus patogiau atvažiuoti, nes čia gatvėkariai priveža. Nežiūrint kokioj daly Chicago's gyvenate, prieš pat vartų.

Visa Lygos valdyba bei įvairių Wardų delegatai deda pastangas, kad padarius šį išvažiavimą sekmingu, ir kad publiką užganėdinti.

Lygos narių grupė susideda iš delegatų, iš įvairių lietuvių apgyventų Wardų, bei apielinikių, kurių keletas jau turėjo savo piknikus. Bet dar daugelis savo išvažiavimo neturėjo, taigi nutarė žygiu su Lyga dalyvauti ir užbaigti išvažiavimų sezoną.

Tačia proga kviečia visus lietuvius kuoskaitlingiausiai dalyvauti šiame piknike ir pasirodyti svetimtaučiams "lietuviškai".

Bus Svetimtaučių Svečių

Kadangi dabar lietuviai jau turime porą augštesnių asmenų politikos srityje, tai galime tikėtis pamatyti ir žymesnių svetimtaučių iš politikos. Butų labai naudinga, kad dalyvautų daugiau publikos. Todėl kviečiam visus lietuvius širdingai paaudauti tą dieną lietuvių politiškam reikalui, be skirtumo pažiūrų, užsiėmimo bei profesijų, nes visas šis judėjimas susideda iš mūsų pačių—daugiųjų ir ateivių lietuvių.

Reikia Paramos

Kaip įvairus judėjimas reikalauja visuomenės paramos, taip ir šis politinis, nepajęgtų judėti be tamstų, nes įvairus darbas ir agitavimas, pasiekia finansinį laipsnį, kurio pavienis nei vienas neišrištų. Tamstų atsilankymas, parama ir prielankumas bus didžiai įvertintas viso politiško kuno.

HERSHEY, PA. — Byron Nelson (po dešinei) ir Sammy Snead. Pirmasis laimėjo golfo čempionatą, o Snead'ui teko antra vieta.

Pamarginimai susidės iš muzikos, lenktynių, bolės lošimo, šposų, juokų ir dovanų išdalinimo. Valgių galite atsivežti arba rasite visko vietoj. Sak, turėsime ne tik valgių, bet ir "rasos dėl drąsos". Įžangai visiems večiui.

Visus tamstas kviečia,
Lygos ir Wardų Valdybos,
Lygos Koresp. S. GURSKIS,
ir Rengimo Komisija.

Diena Iš Dienos

Išsiėmė Leidimus Vedyboms (Chicagoj)

Frank Gudas, 50, su Anna Saskas, 46
John Grigus, 23, su Estelle Paplawski, 20
Alex Pavilionis, 21, su Violet Countryman, 19
Walter Jawor, 25, su Helen Stumbris, 23
Michael Oksas, 31, su Adele Rakauskas, 23
Harold Helfogt, 19, su Evelyn Jannusch, 18
Fred Kuhn, 43, su Theresa Paulus, 35
Richard Botruff, 21, su Leona Mates, 21

Reikalauja Perskirų

Sarah Balog nuo Frank Balog.

Gimimai Chicagoj

(Informacijos paimtos iš gimimų rekordų Chicago's miesto Sveikatos Departamente.)

ZAUKA, Walter, 907 Buena avenue, gimė rugpjūčio 23, tėvai: Walter ir Eula.

KLUMBAS, Joyce Ann, 631 West 18th street, gimė rugpjūčio 11, tėvai: Augustas ir Virginia.

SMIT, Susie, 11516 Yale avenue, gimė rugpjūčio 7, tėvai: Henry ir Marie.

Kudikis Nutroško Lovoje Su Motina

Miegodama lovoje su savo motina į patalinę įsisukusi nutroško 6 savaičių kudikis Patricia, dukteris Anna ir Leonardo Higgins'ų, gyvenančių adresu 1409 E. 66th street.

Roselandiečiai Rugs. 8 "Atsisveikina" Su Vasara

Rengia Išvažiavimą Washington Miškelyj

ROSELAND. — Roselando Lietuvių Kultūros Draugija gyvuoja gana gerai. Susirinkimus laiko kiekvieno mėnesio 1-mą ketvirtadienį. (Susirinkimas įvyksta šįvakar, Darbininkų salėj.)

Roselando ir apylinkės nariai labai yra pasitenkę, nes, mat, nereikia toli važinėti į Chicago's Lietuvių Draugiją mėnesines duokles užsimokėti.

Veiklūs Nariai

Narių yra gana veiklių — nors ir neperdaug. Štai, pirminkas J. Pučkorius, vice-pirminkas M. Sinko, o ir mūsų kontestantas S. Jurėys, kuris laike vajuos prirašė, rodos, apie 50 naujų narių. Tik gaila, kad dar naujųjų narių ne visų adresus turime, o būtų labai malonu juos turėti, su jais susipažinti. Gal but tarp naujųjų yra gana veiklių, kas gali žinoti?

Pavasarinį Pikniką Sulijo

Draugija turėjo pavasarinį pikniką, bet dėl lietaus buvo neskaitlingas. Todėl pereinam susirinkime nutarė, atsisveikinant su vasara, dar surengti rudeninį draugišką išvažiavimą, kuris įvyks 8 d. rugsėjo, tai yra sekmadienį. Vieta parinkta labai visiems prieinama — W. 107th St. ir Racine Ave., — Washington m'škely.

Nebeilgai džiaugsimės vasara, neužilgo rudenėlis, ir šaltai ir nuobodi žiemužė prisitars. O dabar, po sausos vasaros, tankiai lietutis suvilgė žemelę, tai ir gamta greičiau panaši į pavasarį. Todėl kviečiame po atviru dangum draugiškai pasilinksinti.

— Stepukas.

Chicagoiečiai Megsta Muziką

Chicago's Parkų Distrikto skelbia, kad šimet 3,500,000 chiegiečių klausėsi simfoninių koncertų, kurie buvo rengiami kas vakaras Grant Parke perliepos, rugpjūčio ir pirmas keturias dienas rugsėjo mėnesių.

Kai kurie koncertai, kuriuose dalyvavo žymūs dainininkai, sutraukė iki 200,000-300,000 žmonių. Koncertai buvo nemokami.

Keista 16 Metų Lietuvio Berniuko Mirtis

Žuvo Dėl Pasivažinėjimo Dviračiu

Pereitą pirmadienį 16 metų Aleksas Sobs išvažiavo pasivažinėti su savo dviračiu. Prie 83-čios ir South Shore Drive jis sustojo Russell Square Parke pažiūrėti minkštos bolės lošimo. Jam ten bestovint iš gretimio lauko atlėkęs kietas sviedinys užgavo berniukui galvą. Suskandusią vietą truputį patrynus skausmas praėjo, Sobsas vėl sėdo ant dviračio ir netrukus parvažiavo namo.

Kiek vėliau berniukas pradėjo skysti, kad jaučiasi gana blogai, ir kad jam labai skauda galvą. Rytą dieną buvo nugabentas ligoninėn, o vakar pasimirė.

Pasirodė, kad sviedinys perskėlė jam smilkinį.

Jis gyveno adresu 8334 Colfax avenue ir lankė Bowen High School mokyklą.

Traukinio Nelaimėj Vienas Žuvo, Vienas Sužeistas

Vienas gelžkelietis buvo užmuštas, o antras buvo sunkiai sužeistas, kai susikūlė du prekiniai traukiniai, ir vienas vagonas krito 20 pėdų nuo tilto ties 4600 Fillmore avenue. Ten eina Ind ana Belt Line gelžkelis.

Užmuštasis buvo svičmanas, 58 metų John Krisan, 1609 North Austin avenue. Sužeistasis, Harry Bates, 10 S. Mason avenue, guli St. Ann ligoninėje.

Likvidavo Streiką Gumos Dirbtuvėj

United Rubber Workers of America, lokalas 103, skelbia, kad atšaukia streiką Dryden Rubber Company dirbtuvėj, 1014 South Kildare avenue, ir kad sudarė sutartį su firmos viršininkais unijos ir darbo sąlygų reikalu. Streikas vyko nuo rugpjūčio 22 d. ir palietė apie 900 darbininkų. Visi grįš darban 10 dienų bėgyj.

Iškilingai Palaidojo Elžbietą Kutkaitienę—Muškotaite

Mirė Atvykusi I Svečius Chicagoj

Velionė Elžbieta Kutkaitienė—Muškotaite buvo kilusi iš Gyvių kaimo, Mariampolės Apskr. Amerikoje išgyveno apie 45 metus. Pasimirė rugp. 31 d. ir tapo iškilingai palaidota Lutheran kapinėse, Peoria, Ill., kur yra palaidotas ir jos vyras.

Velionė buvo atvykusi pas savo dukterį, Mrs. Anna Lucas, 2117 W. 21st St. Čia netikėtai susirgo ir pasimirė.

Laidotuvėms atvyko ir tolimesni giminės iš Jackson, Mich., Adolph Muškota ir jo žmona, taipgi Leo Lucas ir jo žmona Anna ir Mr. Andrew Kutkaitis, švogeris, kuris pas p. Kazimierą Ukėlį yra žinomas kaip "Dėdė Andrius".

Peorijoje mažai lietuvių gyvena, bet laidotuvių progą visi susirinko pasakyti paskutinį Sudie Elžbietai Kutkaitienei. Ji buvo parvežta iš Chicago's palaidojimui prie vyro, kuris mirė 1938 metais.

—VBA.

Garsinkitės "N-nose"

DIDELIS NAUJIENU SIURPRIZAS CHICAGOJ SPALIO-- OCTOBER 6d. LAUKE

MATYSIME:

Degančias Sienas --Griunančius Namus--Susidurimus Ore--Vyrų Drąsą Pavojuje--

GIRDĖSIME:

Apkurtinanti Užimą-- Ugnies Traškėjimą-- Moteriškių Klyksmą-- Nepaprastą Triukšmą

KAS BUS KALTININKAI

?

Žiurėkite Rytąj